

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgönyeim: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

* Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF. *

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... 960 Lej
Fél évre ... 480 Lej
Negyed évre ... 240 Lej
Havonta ... 80 Lej

Hirdetések díjazás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banivai 3 bb

Barátságos a viszony Románia és Magyarország között.

Bethlen magyar miniszterelnök nyilatkozata.

(Róma, augusztus 11.) Gróf Bethlen István magyar miniszterelnök ma rendkívül érdekes nyilatkozatot adott a Popolo d'Italia-nak Magyarországnak az utódállamokhoz való viszonyáról. Kijelentette, hogy Magyarországnak a kisanant egységével semmiféle kapcsolata nincsen és csak a kisanant egyes államaival külön-külön igyekezett összeköttetésbe lépni.

— A Juzoszláviával való viszonyunk az utóbbi időben meglehetősen javult, mondta a magyar miniszterelnök. — Több függőkérdést sikerült elintéznünk és tovább haladunk a kedvező kibontakozás felé. A Romániával való viszonyunk különösen a mostani kormányváltás után érezhetően megerősödött. A mostani kormány, úgy látszik, mintha más elbírálásban akarna részesíteni az erdélyi kisebbségeket az előző kormányokkal szemben, ami kedvezően befolyásolja a Romániával legközelebb meginduló tárgyalásokat. Csehszlovákiával való viszonyunk változatlan. A most megállapított cseh vámtörvény kedvezőtlenül hatott Magyarországon, de remélem, hogy viszonyunk a kölcsönös érdekeinknek megfelelően rendeződni fog. A többi országokkal való viszonyunk általánosan javul.

Tamadások Briand ellen.

(Páris, augusztus 11.) Az Echo de Paris erélyesen támadja Briand külpolitikáját. A lap azt kérdezi, hogy miért nincsen még ma sem aláírva a román-francia és a jugoszláv-francia megállapodás. — A lap hangsúlyozza, hogy Európa többi államai egymásután kötnek egymással szerződéseket, de Franciaország lomhaskodik. A lap szerint feltehető, hogy Briand közvetlen érintkezést akar Németországgal és ezért hagyja cserben eddigi barátait. Ez azonban teljes felborítása az eddigi antantpolitikának.

Trockij német segítséget kér a szovjet ellen.

(Bucuresti, augusztus 11.) A legújabb oroszországi hírek szerint a helyzet ma már rendkívül súlyos. Trockij állítólag Németországhoz fordult azzal a kéréssel, hogy küldjön katonai segítséget a jelenlegi uralom megdöntéséhez. A moszkvai ellenforradalmi mozgalom egyre erőteljesebb Stalin és Rykov ellen. Ezek a hírek még megerősítésre szorulnak.

Harc indult Maniu és Jorga között.

A két vezér nem fér el egy pártban. — Sajtóhangok a nemzeti pártban dúló széthuzásról.

(Bucuresti, augusztus 11.) Az ellenzéki pártok alkalmasszerűen, szinte napról-napra váltakozó orientálódásainak és a fuziós törekvésekre irányuló politikai eseményeknek során ma ismét a nemzeti párt két vezérének nagy feltűnést keltő magatartása került a belpolitikai készülődés homlokterébe. A fővárosi sajtó — és ezek között elsőnek a Cuvantul — mai számukban igen élénken pertraktálják a nemzeti párt életében, különösen az utóbbi napokban mind súlyosabb mértékben mutatkozó viszálykodásokat, melyek — a lapok megállapításai szerint — már a lassu felbomlás processzusát mutatják. A Cuvantul ugyanis tudni véli, hogy Popovici, Lazar Aurel s Pop-Csicsó István közötti ellentétektől függetlenül, Jorga és Maniu között is rövidesen kenyértörésre kerül a sor, mert Jorga — dacára a Valeniában tett hűségnyilatkozatának, — ahg várja, hogy végre jobbra, vagy balra düljön el a fuziós tárgyalások sorsa, mert ebben az esetben Jorga teljesen függetleníti magát a nemzeti párttól és más fegyvertárs után néz. Az ugyanis kétségtelen, — állapítja meg a lap, — hogy úgy Jorga, mint Maniu is tisztában vannak azzal, hogy egy a jelenlegi állapotok mellett, mint egy esetleges és bármely párttal történő fuzió esetén, egyikük teljesen felesleges a különben is kicsire zsugorodott párt élén vagyis mindketőjüknek külön-külön kell megkeresni a jövő boldogulás útját.

Ezekkel a megállapításokkal kapcsolatban a Cuvantul különféle eshetőségekkel számol és teljesen bizonyosra veszi, hogy amennyiben Maniu a liberálisokkal való fuzió mellett dönt, úgy Jorga a parasztpárt felé közeledik, míg ha Maniu a parasztpárttal kollaborálna, úgy Jorga az Averescanusokkal köt megegyezést. Viszont ha Maniu a néppártot támogatná, Jorga a parasztpárttal kötne szövetséget és ebben az esetben Maniu nyílt ellenségévé válna. Ezek az eshetőségek azonban mindössze csak feltevések lehetnek és így egyelőre teljesen kilátástalan a helyzet a két önérzében megbántott vezér számára, kik azonban óvatosságból a másiktól várják az első lépést, amely aztán a végleges széthuzáshoz vezetne.

A Polica című lap szerint Lupu és Michalache, a parasztpárt vezérei, Volanesti-i konferenciájukon elhatározták, hogy a parasztpárt elnökévé Pan Halpát fogják megválasztani. Michalache mandátuma a mai napon lejárt. Bucuresti hírek szerint a kormány elhatározta, hogy Biharmegyében Sadoveanut, a kiváló író fogja képviselővé kandidálni.

kon elhatározták, hogy a parasztpárt elnökévé Pan Halpát fogják megválasztani. Michalache mandátuma a mai napon lejárt. Bucuresti hírek szerint a kormány elhatározta, hogy Biharmegyében Sadoveanut, a kiváló író fogja képviselővé kandidálni.

Álom marad az aradi milliós dollárkölcson.

Robu polgármester nyilatkozata szerint a kölcson ügye egyelőre lekerül a napirendről.

(Saját tudósítónktól.) Nagy érdeklődéssel, hogy úgy mondjuk, reménykedéssel várta mindenki az aradi polgárok körében a milliós dollárkölcson körüli tárgyalások eredményét. A külföldi bankcsoportok vetélkedései csak fokozták ezeket a reményeket s némelyek gondolatban már kibontakozni látták lelki szemek előtt: a modern, újjászülött Aradot. De hiába. Mintha éppen Aradot sújtaná az a balszerencse, hogy minden törekvése, vállalkozása, nagyszabásu terve csak papíron maradjon, megvalósulni azonban nem tud, egy hirtelen jövő váratlan szellő elsöperte mindíg a légvárat. Hozzájárultak az aradi tanács felozlatásához — mondja egy néhány soros hír — s ez eleendő volt, hogy feldöntse a milliós dollárkölcson reménységét. A dollárkölcson ügye ennek következtében elhalasztódott. Nagyon jól tudjuk már, mit jelent az a hivatalos obligát kifejezés: bizonytalan időre elhalasztódott. — Bizonytalan időre halasztották el ötven esztendővel ezelőtt a villamosot, két évvel ezelőtt újra elhalasztották s még most is halasztották. Bizonytalan időre halasztották el a város fejlődése is. Ezt jelenti az a rövid nyilatkozat, amelyet dr. Robu János, Arad polgármestere tett ma lemondó szóhajjal, amikor a dollárkölcson sorsáról kérdezősködtünk.

— Ez bizonytalan időre halasztást szenved — jelentette ki — legalább is addig, amíg a tanács sorsa el nem dől. Mert ezek a folyton szálló hírek megteszik a hatásukat. S mondják meg: melyik külföldi tőkecsoport hajlandó olyan tanáccsal tárgyalásba bocsátkozni, amelyre naponta háromszor kimondják a halálos ítéletet? Amelyről nem tudni, hogy holnap létezik-e még?

— A tanács felozlatása esetén kinevezendő interimar bizottság nem rendelkezik azzal a joggal, hogy kölcsonüggyben tárgyalhasson, vagy kölcsonot vehessen fel. Tehát majd az újra választott ta-

nács kezdheti meg a tárgyalásokat.

Emy és semmi több. S azok a reménykedők, akik azt remélve, hogy szeptemberre már hangos lesz Arad az építkezéstől s modernizálási munkálatoktól, újra csak konstatálhatják a régi, jól bevált közmondást: Arad marad.

Azonban a közönség nagy részének a véleményére mégis csak figyelemmel kell lennie a város vezetőségének. Általános az a kívánság, hogy a jelenlegi tanács, amelyet a város polgársága választott meg, folytassa tovább a munkáját, tárgyaljon a külföldi tőkéssekkel s amennyire csak lehet, készítse elő a kölcson ügyét. Ha még ideje marad, vegye is fel a kölcson. Hónapokat lehetne ezzel nyerni — ha nem éveket — mert ha új tanács jön is, az is szívesen vesz egy kedvező külföldi kölcson, amellyel Aradot egy mai kornak megfelelő modern várossá varázsolhatják át. Mert hiszen végeredményben ez a városi tanács célja, bárhog is próbálják azt újjalakítani, átförmélni, megsemmisíteni, megválasztani.

Az angol bányászok kitartanak a sztrájk mellett.

(London, augusztus 11.) A bányászok szövetsége 367.000 szavazattal, 333.000 szavazat ellenében elvetették a püspökök békéltető akcióját. Ötszázezer bányász tartózkodott a szavazástól.

Elítélték a olaji mozcisalókat

(Kolozsvár, aug. 11.) A többmillió mozicsalás ügyében a törvényszék kihirdette az ítéletet. — Grünstein Endrét mástélev fogházra ítélték. A büntetésbe nyolc hónapi fogságot beszámítottak. — Az elítélt szabadlábra helyezését kérte, amit a törvényszék 150.000 lej kaució ellenében meg is engedett. Pintilescu ellenő: nyolc hónapra, Sirkovics Erzsé és Emma pénztárnoknőket egyenként öt hónapi fogházra ítélték. A többi vádlottat felmentették.

Halott-Lenin leleplezi a Szovjetet.

Az elhunyt szovjet-vezér emlékiratait kicsempészték Oroszországból. — Szovjet-ügynökök hajtóvadászata a memoarok után.

(Varsó, augusztus 10.) Lenin halála után néhány hónappal az európai sajtó megemlékezett róla, hogy Leninnek 1905. év óta vezető naplóját ellopták. Később arról is jött hír, hogy a moszkvai forradalmi törvényszék előtt Izmailov, magaabbrangu szovjet hivatalnok ügye került tárgyalásra Lenin kéziratának ellopása miatt. Izmailovot, aki korábban a cári hadsereg ezredese volt, bűnösnek találták és kivégezték, de az emlékiratok a kivégzett volt ezredes huga révén mégis kikérültek a külföldre. Azután hosszú ősend következett. Most ismét az a hír kelt szárnyra Chicagóból, hogy ez év június havában megjelent ott Lenin emlékiratainak kötete angol nyelven, de bizonyos érdekelt csoport rögtön megvette az egész kiadást.

A mindenestre érdekesnek megérkező könyv előszavában a kiadó megjegyzi, hogy az emlékiratok másolatát több európai kiadó is megvette, de érthetetlen okokból a könyvet ezek egyike sem adta ki. A varsói Rzeczpospolita legutóbbi száma most azt a hírt hozza, hogy Lenin emlékiratainak ügyében a főszerepet Izmailova Mária, a kivégzett Izmailov huga játszotta, aki most Lengyelország keleti részében, Kobryn vidékén tartózkodik. Ő volt az, aki Moszkvában magánál rejtgette a történelmi jelentőségű iratokat s bátyja kivégzése után Rigán át Berlinbe szökött. A lap munkatársa Izmailova varsói tartózkodása idejében beszélgetést

is folytatott vele ez ügyben, melynek során a következőket mondotta:

— Bátyám korábban a cári hadsereg alezredese volt s 1918-ban, mint egy titkos antibolsevista szervezete tagja, a bolsevikok szolgálatába lépett, bizonyos ideig magasabb állást foglalt el közöttük és a Kremlben hivataloskodott. Lenin halála után — mint az köztudomású — a bolsevikok között vita támadt, vajjon kiadják-e 1905. óta vezetett emlékiratait. Erre egy külön bizottságot küldtek ki, melyben Krupka asszony, Lenin felesége is résztvett, az emlékiratok megvizsgálására. Ez a bizottság megrökönyödéssel konstataulta, hogy ezek az iratok rendkívüli módon kompromittálják az egész szovjetrendszert. A

bizottság titkára Izmailov Sándor volt, akinek elkertül részben kicsempészni Lenin kéziratait, részben pedig azokat lemásolni. A munka nehéz és veszedelmes volt és amint tudjuk, katasztrófiásan végződött bátyámra nézve.

— Az úymódon megszerzett iratokat én rejtgettem és a legelső alkalommal hamis utlevéllel a külföldre utaztam. Lenin iratait megvette egy amerikai kiadó, másolatát pedig francia, német és csehi kiadók kötötték le.

Izmailova Mária azt jósolja, hogy ha az emlékiratok megjelennek, rendkívüli feltűnést fognak kelteni. A szovjet ügynökei mindent megtesznek, hogy Lenin iratainak kiadását nagy pénzösszegek ígéréssel megakadályozzák.

Erdély magyarsága résztvesz a kisebbségi kongresszuson.

Súlyos támadások Balogh Artur, a magyar delegátus ellen.

(Kolozsvár, augusztus 11.) Balogh Arthur szenátor, aki tudvaleg részt vesz a népkisebbségek szeptemberi genfi kongresszusán, a kongresszus céljairól a napokban cikket írt. Ebből az alkalomból a Vitorul erős támadást intézett Balogh szenátor ellen, a kinek szemére vetette, hogy illojális magatartást tanúsít.

Sándor József szenátor ma kijelentette, hogy Balogh Arthurt méltatlanul éri a támadás, mert cikke nagyon mérsékelt és tapintatos volt. A Magyar Párt bizo-

nyára meg fogja találni a módját, — mondja — hogy az igazságtalan támadásért Balogh megfélelő elégtételben részesüljön. A Vitorul becsmérlő támadása különben nem befolyásolja a Magyar Pártot, hogy résztvegyen a kongresszuson. Sándor József nem hiszi, hogy a hivatalos közegek valaha is meg akarták a magyarságot akadályozni, hogy ilyen konferencián résztvegyen. Egyébránt a Magyar Párt körében kijelentették, épp az lenne illojális, ha az erdélyi magyarság

képviselői nem mennének el a kongresszusra, mert joggal kéltene felháborulást az a tény, hogy az egyik európai kisebbség, egy szabad és nyílt nemzetközi értekezleten nem tudjon résztvenni épp ezért kell a Vitorul támadását erélyesen visszautasítani.

Huszmillió tűzvész.

Leégett a régi királyság egyik legnagyobb sörgyára.

(Bucaresti, augusztus 11.) Tegnap éjszaka óriási tűzvész pusztította el a régi királyság egyik legnagyobb sörgyárát. A hatalmas tüzről az alábbi jelentés számol be.

Tegnap hajnalban öt és hat óra között, eddig ismeretlen okokból. *Natansohnnak*, az ismert dugdag gyárosnak volt a tulajdona. A tüzet a gyár éjjeliőre vette észre, aki nyomban telefonon értesítette a tűzoltóságot. A tűz az egyik tisztviselő-lakás tetőzetén keletkezett, de a nagy szélben rohamosan átharapódzott a gyár többi épületére is, úgy, hogy mire a tűzoltók megérkeztek, már az egész telep lángokban állott. Növelte a kétségbeesést az az érthetetlen körülmény is, hogy a tűzoltóság mindössze csak egy sugárcsővel és három emberrel vonult ki. A kár megközelíti a husz millió lejt. Az elpusztult értékek között csak maga a hűtőgép képviselt három milliót, de elpusztult a rakárban levő 12 vagon sör is. A rendőrség erélyes nyomozást indított az ügyben, mivel az a gyanu merült fel, hogy a tüzet bolsevik ágenszek idézték elő.

TÁRCA. A lutri.

írta: NIKOLITS DÖME.

A Boros Béni-tér, előbb Goldschmidt, jelenleg Aradana Bank házában volt gyermekkoromban a lakásunk. Ez épület hátsó részében egy terjedelmes gyümölcsös kert volt, melyből a nyári hónapokban csalogatólag kandikáltak felém a sárga és vöröslő színben játszó kajszinok és kékülő szilvák. Nem tudtam elboakonstruktör féle színjátásának ellenállani. Átugrottam a palánkot, átesem — mint Petőfi mondja. Teke raktam zsebeimre mindenfajta izletes gyümölcselel. Odabuzdítottam a Marosparton fekvő tutajfák alá és a reám várakozó pajtásaimmal ellogyasztottuk a zsákmányt. A sportnak ezt a nemét többször gyakoroltam. Schäffer bácsi volt annak idején a házigazda. Nagyön duzzogott, hogy bitang kölyök miatt nem tud egy éreft gyümölcsösöz jutni!

— Haj, ha egyszer elcsiphetném őket; volna hadd el hadd, szólott Schäffer bácsi. — vastag ládbotjával hadonázva. Én hallattam mint nyul a bokorban.

Hába volt Schäffer bácsi minden óvatossága. A gyermekfurug tul járt minden óvó intézkedés. De e sport művelésénél

egy alkalommal mégis nagy bajba keveredtem. Schäffer bácsi szeges drótot alkalmazott a kerítésre. Egy alkalommal a kerítés átmászása közben átiyakasztottam nadrágomat, közben meg is sebeztem magam. Már pedig ha szaggatott nadrággal kerülök haza, atyám fogja Schäffer bácsi helyett a hadd el hadd-ot végrehajtani. E veszedelem elkerülése végett siettem a közelben lakó marospartii szabóművészhez. Ez egy csinos, 25 év körül román paraszt legény volt. Szucsu Petrunak hívták, aki megszánva sorsomat, a nadrágomon lévő folytonossági hiányt pár öltéssel helyre hozta, de a testrészemem lévő folytonossági hiányt sokáig éreztem.

Petrunak ezen szivességét azzal honoráltam, hogy megdézsmáltam atyám dohánytartóját. Így estem én minden lelkismeret furdalása nélkül egyik bűnből a másikba, melyet a papuk soha sem gyóntam meg. Petruvai ezután az esti órákban a tutajfák alatt több szőr összejöttem. Magával hozta szállói házából egyedüli vagyonát, fűzfa tilinkóját, melyen szebbnél szebb román és magyar dalokat játszott el a legnagyobb érzéssel. E nótázás közben olykor-olykor egy Anica nevű, csinos román leányka jött ki a Széchenyi-malom marospartii részéből. — aki egyik malombeli tisztviselőnél szolgált. Petru ilyenkor minden ha-

gyott, — én is jobbnak láttam hazakotródni. Petru furulya helyett szóval sok szép dolgokat duruzsolt Anica fülébe. Megigérte, hogy mihelyt egy kis vagyonra tesz szert feleségül veszi őt. Anica élvezettel szívta keblébe Petru szavait és kijelentette, hogy szegényesen is hozzá megyen, hogy a keserű szolgálói kenyerétől szabaduljon. De Petru nem akart ez ajánlatra hajlani. Két koldustarisznya nem viszi az embert a boldogság révébe. A leány pedig nyugodtan várta Petru megtollasodását. Petru is nagyon neki fekdült a munkának és annyira takarékoskodott, hogy csak egyszer evett meleg ételt napjában. Ez egy pohár meleg tej volt, melyet a szomszéd asszony főzött fel neki. De mindezen takarékoság mellett vagyonlag nem tudott előre haladni. A malombeli munkások az apró foltozgatási munkákat nagyon gyengén honorálták.

A szomszéd asszony Petru takarékoságát olykép híresztelte, hogy Petru minden szombat este keresményét a takarékpénztárba helyezi el, mert egész héten át otthon szorgalmasan dolgozik és csak szombat este van házon kívül. Ugy is volt. Petru minden szombat este felkerekedett és bement a városba. A Szabadság-téren, a Rozsnyay-féle házban volt az a takarékpénztár, ahol Petru keserves szerzeményét elhelyez-

te. Ez intézet bejárata előtt egy keretben 5 szám volt látható, ezekből 3 vörös színben díszelt. Petru megállt e tábla előtt. Kivett zsebéből egy gyűrött kék cédulát, melyen három szám volt látható. Reszkető kezekkel, izgatottan hasonlította össze a cédulán lévő számokat a kereten látható számokkal, de ezek nem voltak azonosak.

Petru erre nagyon elszomorodva ballagott hazafelé, azzal vigasztalva magát, hogy szegényen is elveszi Anicát és lemond a további szerencsejérékről. Utközben azonban egyszerre hirtelen visszafordult s nagy lelkiizgalommal, mintegy ördögi sugalattól vezérelve, kivieszi zsebéből heti keresményének nagy részét és ismét bemegy a takarékpénztárba. Itt ujra váltott egy három számmal ellátott kék cédulát.

A következő szombat este ujra megismétlődött e lélekölő jelenet. Így ment ez hónapokon át. A keserves kereset mind ebbe a takarékpénztárba vándorolt eredmény nélkül. E közben Petru mindég szomorubb nótákat tilinkolt Anicának, aki folyton sürgette az egy bekeletést, mert a cseléd-szoigálat keserveit már nem tudta tovább elviselni.

Petru egyik szombatról a másikra halasztotta az eljegyzést, abban a reményben, hogy Fortuna Isten asszonya egyszer segí-

Viharok között ült össze a francia nemzetgyűlés

(Páris, augusztus 11.) A versaillesi nemzetgyűlést délelőtt fél tíz órakor nyitotta meg Deselves, a szenátus hetvennyolc éves elnöke. Rögtön a gyűlés megnyitása után már heves jelenetek játszódtak le. A baloldal, különösen a kommunisták és a szociáldemokraták csoportja állandóan közbeszólt és zavarta az ülés menetét. Arról folyik, hogy kiküldjék-e az alkotmánymódosító bizottságot, amelyet a pénzügyi reformok népszerűsítése telt szükségessé. Ezenkívül szocialista, majd Berthou kommunista olyan módosító javaslatokat tettek, amelyeket a nemzetgyűlés nagy többsége elvetett. A nemzetgyűlés ülését a régi királyi kastélyban tartja és erre az alkalomra az egész parkot, valamint a kastélyt elzárták a kíváncsi idegenek elől. A bejáró kapuk előtt erős katonai készültség tartja fenn a rendet.

A lyoni szocialista föderáció ma rendkívül érdekes határozatot hozott. A határozat értelmében már ma utasította a szocialista városi tanácsstagokat, hogy követeljék Herriot közoktatásügyi miniszternek Lyon polgármesteri székéről való lemondását és a lemondás után szocialista polgármestert válasszanak Lyon élére. A francia parlament egyébként egyelőre nem fog ülést tartani, mert elnöki kéziratral elnapolták.

tenj fog sorsán. Végre egy vasárnap reggelén erős fegyver durranás üti meg fülemet. Kifutok a Marospartra és Petru lakása előtt nagy gyülekezetet látok. Bevetődve Petru lakásába, őt a földön elterülve nagy vértócsában találtam. Mellette fekvő két gyilkoló szerszám, egy ócska, egyesöví pisztoly és egy nagy olló. Mindkettő párolgó vérről volt eltelve. Ugy látszik szegény Petrut nem ölte meg a pisztolyból kilőtt golyó és nagy lelkierővel társul hívta szabó-ollóját, hogy az vessen véget nyomorult életének.

E rémes esemény hallatára megjelent Anica is, aki sikoltó zokogás közt borult Petru hideg tetemére. E tragikus jelenet közben az elősietett rendőr előtt az öreg szomszéd asszony sópánkodva mondá: Mj lesz most azzal a sok pénzzel, amit szegény Petru a takarékpénztárba helyezett el. Ennek a szegény leánynak kellene azt juttatni. E szavak hallatára a rendőr az asztaliókban kutatni kezdett. Pár pillanat után az asztaliók hátsó részéből egy gondosan lekötött nagy csomagot húzott elő. Ah! itt vannak az ezres bankók és a betéti könyvecske, kiáltott fel az öregasszony. A rendőr a jelen voltak nagy kíváncsisága között gondosan felboncolta a csomagot, melyből mindannyájuk nagy bámulatára száz és száz lútrál cédula hullott ki. Szegény Petrut! Ez a lútriszenvedély fosztotta meg őt Anicától és az életétől.

Amikor Románia belépett a háboruba . . .

A román hadüzenet tizedik évfordulója. — A döntő jellegű koronatanács.

(Saját tudósítónktól.) Augusztus 15-én — vasárnap — lesz tizedik évfordulója, hogy Románia megüzente a háborút a központi hatalmaknak. Ebből az alkalomból egyes román újságok már most igen érdekes történelmi dokumentumokat közölnek a nagy háború egyes fejezeteiről. Kétségtelenül nagy érdeklődésre tarthat számot az az autentikus híradás, amely a döntő fontosságú koronatanácsról ad számot, arról a koronatanácsról, amely elhatározta, kimondotta a hadüzenetet s ezzel Románia is beledobta magát a háború karjába, amelyből csak vér, fáj, panasza, sírás sarladozott ki. Az izgalmasan szenzációs lefolyású koronatanácsról az egykori hivatalos feljegyzések ezeket mondják:

Királyi elhatározás.

1916 augusztus 14-én tartották meg Ferdinánd király elnöklétével a nagy koronatanácsot. A tanácskozás megnyitása után öfelsége Ferdinánd király a következő nyilatkozatot tette:

— Nem azért hívtam önöket, hogy tanácsot kérjek, mert én már elhatároztam. Összehívtam önöket, hogy az önök támogatását kérjem. A helyzet odáig jutott, hogy tovább nem maradhatunk semlegesek. Ha választanom kell, nem választhatok mást, mint hogy a központi hatalmak ellen menjünk. Sok fájdalmat szenvedtem, de én meggyőztem önmagamot és az első győzelem, amit önmagam felett arattam, bizonyítja, hogy Románia számára a legjobb utat választottam. Ismerem az egyesülésben rejlő erőt és így kérem mindazokat, akik nagybátyámat annak idején segítették, segítsenek engem is egy olyan tényemben, amelyet mint jó román hajtok végre. Kérem azokat, akiknek más véleményük van, mondják azt el.

Öfelsége ezután Carp Péterre nézett és azt mondta:

— Kérem önt Carp ur, legyen ön is segítségemre.

Carp Péter: Nem az én feladatom, hogy beszéljek Felség, hanem a kormányé és a pártvezéreké, mert én még pártfőnök sem vagyok. Mindenesetre konstátálom, hogy itt nincs szó tanácskozássokról, mert hiszen Felség már döntött, hanem egy olyan gyűlésről, amelynek céljával nem is vagyunk tisztában.

Bratianu háborúra izgal.

Ezután I. C. Bratianu miniszterelnök kért szót. Kimutatta, hogy Románia nem állhat semlegesen egy olyan háború közepette, a mi a világ sorsáról dönt. Semlegesség erkölessé halált jelent. Románia előtt a nemzeti egyesülés ideálja lebeg, ezt az eszmét követnie kell, mert a mai alkalom soha vissza nem fog térni. Ezután vázolta a helyzetet, Románia külügyi politikáját 1912 óta. Olaszország magatartása a központi hatalmakkal szemben megkönnyítette Románia akcióját. Mindenesetre a kormány és az ország már lekötölte magát, a katonai intézkedések jók s az egész ország türel-

metlenül várja az indulást.

Take Jonescu: Felséged szavai boldoggá tesznek bennünket. Megértem azokat a fájdalmakat, amelyeken Felséged átment, de biztosítom önt, hogy az egyesült román nép szeretetében fényes rekompenciát fog találni. Az én pártom meg van elégedve, hogy megvalósítva látja azt, amit két éve követel és így a királynak és a kormánynak feltétlenül megad minden támogatást. Pártom tudja, hogy olyan kedvező körülmények mint a mostaniak, évszázadok során nem jönnek még egyszer és ennek bámulasztása borzalmas volna.

Marghiloman ellenzi a háborút.

Alex Marghiloman: Nagyon sajnálom, hogy a kormány már lekötölte magát. A háború sorsa ismeretlen. Ugy értesültem, hogy Hindenburg nagy ütésre készül az oroszok ellen és ennek eredményét be kell várunk. Az ideálokat a dolgok realizálására kell szállítanunk. Az ország még nincs kedvezőleg előkészítve a háborúra és a magyarországi románok nem akarnak velünk egyesülni. A valóság, amint én látom az, hogy Oroszország el akarja foglalni Konstantinápolyt, tehát meg akarja fojtani Romániát. Ha bekövetkezik az az átok, hogy Oroszország Konstantinápolyban van, ez legalább ne történjék a mi segítségünkkel.

Öfelsége Marghiloman felé fordult, mondván:

— Feltéve, hogy Oroszország Konstantinápolyban lesz, mi jobb mireánk, hogy ellenségel vagy barátai legyünk-e?

Marghiloman megzavarva ettől a kérdéstől, kijelentette:

— Én nem adhatom segítségemet ahhoz a pusztító politikához, amelyre a kormány magát lekötölte, nem értem, hogy lehetett a kormány erre az utra és állíthatta az országot befejezett tények elé.

Filipescu Miklós: A kormány politikája logikus fejlődése annak az egyezségnek, amit 1914 szeptemberében kötöttünk Oroszországgal és azt akkor Marghiloman is helyeselte. Fel van háborodva Marghiloman kétszínűségén.

Carp Péter mementója.

Szólásra emelkedett ezután Carp Péter és ezeket mondta:

— Mindaz, amit Bratianu mondott, másodrendű kérdés. Nem az a fő, hogy ki fog győzni, hanem, hogy a becsület még egy vereség esetén is kik mellé állt bennünket. A germán hegemonia jó a mi számunkra. Amit Bratianu a magyarokról és a bolgárokról mond, annak nincs semmi értéke. Ebből a háborúból vagy a német, vagy az orosz hegemonia kerül ki győztesen. Ez utóbbi a mi végtünket jelenti, mert Oroszországnak utjában állunk Konstantinápoly felé. Mi tehát csak az orosz ellen foglaltunk állást. A dinasztia érdekei különösen azt diktálják, hogy az oroszok ellen legyen, mert egy győztes Oroszország nem fog tűrni egy idegen dinasztia Romániában hanem trónra ültet egy Chi-

ca, Strudza, egy Bratianu, vagy Carp-dinasztiát. Ennél fogva a király, mint a dinasztia feje, szembe kell, hogy szegüljön ezzel a politikával és a németek mellé kell, hogy álljon. Ugy látom azonban, hogy a kérdést már eldöntötték és a trón hízélgőinek volt befolyásuk. Nagyon könnyű, hogy a korona trón hódolatot mutassunk, amikor az mindent megtesz, amit tőle kérnek. Én beszűntetem Moldova című lapomat, de nem támogatom egy olyan politikát, amely Románia pusztulásához vezet. Három fiám harcolni fog, de én kérem fogom az Istent, hogy hadseregünket vereség érje, mert Románia csak így szabadulhat meg különben elveszett.

Öfelsége a király erre így válaszolt:

— Én mindenkinek a véleményét tiszteltem, de az ön utolsó szavak csak ingerültségének tudhatóak be. Azok nem jöhettek az ön szívéből. Én — tette hozzá a király — nem választhatom el a dinasztia érdekeit az ország érdekeitől. A dinasztia nem német, hanem román. A románok nem azért hozták nagybátyámat az országba, hogy német dinasztia, hanem hogy román dinasztia alapítson.

Carp Péter: Felség, én sokat töprengtem és csak ezután mondtam azt, hogy a román hadsereg számára vereséget óhajtok, mert Romániát csak így lehet megmenteni.

I. C. Bratianu: Az ön szavai valamennyitinkben megrökönyödést keltenek és ha az ön szívében is ezek az érzelmek vannak, sokkal jobb, ha három fiát is elveszi a hadseregből.

Es elment a hadüzenet!

Végéskig felcsigázott izgalom közepette végül is a király a következő szavakkal zárta be a tanácskozást:

— Elhatározásomat hosszas megfontolás után hoztam meg és meg vagyok győződve, hogy az megfelel az ország és a királyi ház érdekeinek. Hiszem, hogy amikor így cselekszem, elválaszthatatlanul összeforrasztottam a dinasztia a nemzettel. Ismerem a nehézségeket és kérem valamennyiük támogatását, mert a felelősség mindnyájunkké lesz, még azoké is, akik más véleményen vannak. Isten nevében előre!

Abban az órában, amikor a koronatanácsot tartották, a bucu- resti német, osztrák-magyar, bolgár és török követségeket izolálták, telefonvonalukat elvágták, bejáratuk elé rendőröket állítottak. Ugyanez este átadták a hadüzenetet Bécsben és a román hadsereg megindult Erdély felé.

— Uj aszfalttal kísérletezik Arad. Aradváros vezetősége már régebben elhatározta, hogy megpróbálja az uccáknak egy újszerű anyaggal, a préselt aszfalttal való burkolását. — Most próbaképpen az aradi üzletvezetés előtt járdát burkolják be s amennyiben a próba beválik, az összes uccákat ezzel az aszfaltanyaggal látják el. A munkálatokat a Bitumen r. t. végzi.

Románia költő-királynéja szindarabot irt.

Érdekes visszaemlékezés Carmen Sylva értékes irodalmi munkásságáról.

— Diadalmos premier a bécsi Burgszínházban.

(Saját tudósítónktól.) Érdekes irodalmi szenzációja van Bécsnek, amely közvetlenül érdeklő Romániát is. Wartenegg Vilmos bécsi író hagyatékában visszaemlékezéseket találtak Erzsébet királyné, Románia egykori költői lelkű királynéjának Carmen Sylvának írói munkásságára s egy Bécsben előadott darabjára a „Manole mester” című szomorujátékára vonatkozólag. Wartenegg érte az a kitüntetés, hogy Erzsébet királyné — írói nevén Carmen Sylva — szindarabját a királynéval együtt átdolgozhassa. Az író a bucaresti királyi kastély vendége is volt hosszabb ideig. Ottartózkodásáról s a királyné irodalmi munkásságáról az alábbi feljegyzésekben számolt be:

A Manole mester című szindarab meséjét először a bécsi Hotel Imperial termében hallottam, ahol Erzsébet román királyné meghívott művészársaság előtt felolvasta darabját. Nagyszerepen tudott őfelsége felolvasni. Azonban akkor az a nézet alakult ki, hogy a darabot, amelyet a királyné a Burgszínházban akart előadni, csak erős változtatásokkal lehet színpadképesé tenni. Nem a tehetség hiánya volt ennek oka, hanem az, hogy Erzsébet királyné nem ismerte a színpadi technikát. Végre hosszas tárgyalás után, amelybe a mi udvarunk és Erzsébet magyar királyné is résztvett, őfelsége a királyné, — Carmen Sylva — beleegyezett, hogy változtatásokat eszközöl darabján. Segítségül engem kért fel s 1890. decemberében el is utaztam őfelsége meghívására Bucarestbe.

Meglepetés ért az első audienclánál. Természetesen frakkban tettem tiszteletemet, azonban a királyné felkért, hogy máskor rendez uccal ruhába jöjsek, keztyű nélkül, mert az úgy kényelmes. Ő maga is egyszerű sleges pongyolában fogadott. S megkezdődött a munka: a „Manole mester” átdolgozása. Igen nehezen ment, mert a királyné nem adta ki a kéziratot. Hosszas kérésre megkaptam az első felvonást — egy éjszakára való tanulmányozásra. Kora reggel vissza kellett már szállítanom. A munka mellett többször voltam hivatalos teára, vagy színházi előadásra s mindenkor azt tapasztaltam, hogy Erzsébet királyné senkivel sem érezte, mennyire fölötté áll. Többször tartott felolvasást a Manole mesterből. A király nem jelent meg ezeken, neki nem volt ideje arra, hogy hitvese irodalmi munkásságában résztvegyen. Ferdinánd királyi herceg — a jelenlegi uralkodó — azonban sokszor megjelent a felolvasásokon.

Ami magát a szomorujátékot illeti, az a meggyőződés érlelődött meg bennem, hogy a darab hősnőjében Despina hercegnőben, Carmen Sylva saját magát akarja ábrázolni. A 16-ik század elején élő hősnő szerepét a művésze-

tet, énekelt és verselt. Átok nyugodott rajta, mert minden gyermeke két elveszítette. (Ugyanebben az időben vesztette el Carmen Sylva is egyetlen gyermekét.)

Végre is elkészült a darab s én bucsuaudienciára jelentkeztem. Először a király fogadott, akivel hosszan beszélgettem el a művészetéről s aki végül meghívott más korlátogatásra udvarához. Ezután a királynénál jelentkeztem, átvettem a féltett kéziratot s Bécsbe vittem. A próbákon jelen kellett lennem s mindenről távirati jelentést tettem a királynénak.

Utasításait ugyancsak táviratban kaptam meg. Végre nagy érdeklődés mellett megtartották a bemutatót, amely igen nagy sikert aratott, amely után Carmen Sylva a Manole mester kéziratát a bécsi udvari színháznak ajándékozta.

Én is kaptam néhány aláírással ellátott értékes kéziratot s őfelsége meghívott sinajai kastélyába. Közbenjött akadályok miatt a látogatás nem történt meg, de életem végéig kedves emlékem maradt Románia költői lelkű királynéja udvaránál töltött rövid idő.

Kémkedésért elítéltek egy állítólagos német tisztet.

Érdekes tárgyalás a sibiui hadbírótság előtt.

(Sibiui, augusztus 11.) A szebeni hadbírótság ma tárgyalta a kémkedéssel vádolt Buchwald Erich állítólagos német tiszt ügyében. A vádirat szerint Buchwald Erichet nyolc tisztársával együtt a német hadügyminisztérium kém szolgálataira küldte ki a kátsantant államokba. A vizsgálat megállapította, hogy Buchwald eddig még ismeretlen helyen tartózkodó két társával jött át Romániába és Szebenben vett szállást. Néhány nap múlva Buchwald a németység körében szélesebb ismeretségre tett szert s ilyenformán megismerkedett több román tiszttel is, akikből aztán katonai titkokat

akart kicsikarni. Buchwald már meglehetősen jóbaráti viszonyba volt Grunzea Todor főhadnaggyal is, akinek egy ízben ajánlatot is tett arra nézve, hogy ha a főhadnagy elárul neki bizonyos titkokat, úgy több millió lejt utaltat ki neki a berlini állami banknál. Grunzea azonban felháborodva utasította vissza Buchwald ajánlatát s a dolgról feljelentést tett hadtestparancsnokságánál, amely aztán megindította a vizsgálatot.

A szebeni hadbírótság két napon át tárgyalta Buchwald Erich kémkedési ügyét, akit beismerő vallomása után hat havi szigorított börtömbüntetésre ítelt.

Megvesztegetéssel vádolt aradmegyei adótisztek.

Kétváznegyvenezer lej különös kálváriája. — Érdekes monstre-pör az aradi törvényszék előtt.

(Saját tudósítónktól.) Még tavaly januárban történt, hogy a kishalmágyi urbéreszek egy kisebb erdőbirtokot adtak el özv. Mahler Mihályné pancotai lakosnak, aki a vételárát, 240.000 lejt, a nagyhalmágyi „Crisana” takarékszövetkezeti folyósította. Időközben azonban Balta György nagyhalmágyi adóügynök tudomást szerzett az eladásról s még mielőtt az urbéreszek felvették volna a vételárát, Balta az aradi pénzügyigazgatóság egy sürgős rendelkezése alapján, azon a címen, hogy a kishalmágyi urbéreszeknek igen magas összegű adóhátralékuk van és az agrárreform által számukra kiosztott erdőterületek után sem rótták még le a földreform illetéket, zár alá helyezte a Crisana banknál letétbe helyezett összeget. A vételár zár alá helyezése igen kellemetlenül érintette az urbéreszeket, akik több ízben megkísérelték, hogy a banknál lévő összeget a zár alól feloldassák, azonban minden utánajárásuk, deputációzásuk hiábavalónak bizonyult.

Az elmúlt télen aztán, — egy ismételt deputációzás alkalmával — Schlee János, nagyhalmágyi adótiszt azt a kijelentést tette az urbéreszek küldöttsége előtt, hogy ő ugyan nem tehet semmit az ügyben, de megemlíttette, hogy éppen Nagyhalmágyon tartózkodik

Naum Nance adóellenőr, forduljanak kérésükkel hozzá, az ellenőrtalan segítségükre lehet. A küldöttség felkereste a szállóban időző Nance ellenőrt, aki ígéretet is tett arra nézve, hogy rövidesen feloldatja a zár alól a lefoglalt összeget. Egy hét múlva aztán egy küldöttséggel Aradra jött és a pénzügyigazgatóságnál sikertült is neki a zár alól feloldatni a vételár összegét, amelyet az urbéreszek rövidesen fel is vettek a banktól.

Néhány nap múlva azonban feljelentés érkezett az aradi pénzügyigazgatósághoz, amely hivatalos visszaéléssel, közokirat hamisítással és megvesztegetéssel vádolja Schlee János és Naum Nance adóhivatali tisztviselőket, akik — a feljelentő szerint — hamis adóbizonylatokkal megtesztették a pénzügyigazgatóságot s a zár alól feloldott összegből 5000 lejt tiszteletdíjat fogadtak el az urbéreszekről. A pénzügyigazgatóság a feljelentés nyomán fegyelmi vizsgálatot indított a megvádolt tisztviselők ellen, amelynek során megállapítást nyert, hogy a tisztviselők valóban elfogadtak pénzbeli ajándékot az urbéri elnökségtől, azonban közokirat hamisítást nem követtek el, amennyiben az urbéreszek időközben tényleg nagyobb összeget törlesztettek adóhátralé-

kükből s a kiállított adóbizonylat alapján történt feloldás teljesen helyes és jogos volt.

A vizsgálat eredményét a pénzügyigazgatóság közölte az aradi ügyészséggel is, amely szintén vizsgálatot indított és az ügyben rengeteg tanút hallgatott ki. A vizsgálatnál néhány nappal ezelőtt készült el az ügyészesség, amely a mai napon megvesztegetés címen emelt vádat az időközben állásából eltávozott Schlee János és a jelenleg Temesváron tartózkodó s most már dr. Naum Nance ügyvédjével ellen, akik az ügyész vádirat szerint összesen 5000 lejt tiszteletdíjat fogadtak el az urbéreszekről, amiért a zár alá helyezett vételár feloldását kijárták. Az aradi törvényszék az ősz elején tűz ki főtárgyalást az ügyben.

Tanítók panasza.

Az erdélyi felekezeti tanítók államsegélyt kérnek.

(Kolozsvár, augusztus 11.) Az erdélyi református egyházkerület tanítói ma délelőtt népes értekezletet tartottak, Elek Gyula református egyházkerületi elnök vezetésével. Az igazgatótanács ülésén jelen volt Vásárhelyi János püspökhelyettes is. Az értekezlet a református tanítók fizetésével foglalkozott. Hangsúlyozták a felekezeti tanítók jogát az állami segítségre és ezzel kapcsolatban azt kérték, hogy a tanítók fizetését, az állami tanítók fizetésével egyenlő arányban szavazzák meg, valamint a vándorj díjazást szintén az állami tételhez arányítsák.

Tanügyi és módszertani kérdésekkel foglalkoztak ezután, amelyeket az új iskolatörvény tett aktuálissá. Elhatározták egy általános református tanügyi kongresszusnak a megtartását és kimondták, hogy egy szaklapot indítanak.

Öngyilkosság passzióból

A Dunába ugrott, hogy megnézzon milyen mély a víz.

(Budapest, augusztus 11.) Ma éjszaka a Dunába ugrott a Lánchídról mádi Kovács György földbirtokos. Az öngyilkosságot észrevette az egyik dunai vontató gőzös legénysége, amely kimentette a vergődő férfit, akit a mentők a Rókus-kórházba vitték. Mádi Kovács Györgyöt a Rókus-kórházban felkereste egyik budapesti lap munkatársa és megkérdezte, hogy mi indította az öngyilkosságra. — Ott sétáltam a Duna-partján és egyszerre csak eszembe jutott, hogy jó lenne meghalni. Erre aztán beugrottam a vízbe — mesélte nyugodtan a földbirtokos. — Semmi más oka nem volt? — kérdezték tovább. Elmosolyodott és könnyedén mondta: — De igen. Megakartam nézni, hogy milyen mély a víz, mert azt hallottam, hogy éppen árad. Komolyabb magyarázatot nem volt hajlandó adni öngyilkosságáról. Egyébként egy kis influenzán kívül más baja nem történt és tegnap el is hagyta a kórházat.

Az elegáns nő.

1. kérdés: Melyek azok a szövetek, amelyek az őszi és téli divatra elsősorban jönnek tekintetbe?

Felelet: A kasha, a kamgarn, a zibelin, a mouliné és a ripsz mindenfajta.

2. kérdés: És milyen selymek?

Felelet: Még mindig a nagyszerű kreppselymek, amelyek fantasztikus mintákkal vannak ellátva. De a taft, az ottoman és crep drap is.

3. kérdés: Mi van az övvel?

Felelet: Az öv divatos, divatos tehát a bluzszerű szabás is. Keskeny szövetövek és bőrvövek egyaránt divatosak.

4. kérdés: Milyen a ruhaujj?

Felelet: A szabása nagyon karakterisztikus. Van úgynevezett trombita-ujj, (ez az uj, amely a könyöknél keskeny és a csukló irányában tágul), pagodaujj és puffuj, amelyek eredete 1900-ra nyúlik vissza. Párisban már a rég elfeledett sonka-ujj is divatos. Okos kompromisszum a mérsékelt szélű ujj, amelyet manzetta díszít.

5. kérdés: Milyen estélyi ruhát hoz a téli divat?

Felelet: Erről a titokról még csak keveset szabad elárulni. Anynyi bizonyos, hogy fekete sifonruhák, csipkével nagyon divatosak lesznek. Színházban és elegáns vendéglőkben a gyöngyruhát is fogják hordani. Állítólag nagy bőséggel lehetünk elkészítve. Melegszerű selyembárony lesz az új téli divat újonsága.

6. kérdés: Hogy állunk a ruhadíszszel?

Felelet: Broderie anglaise, petit point, gombok és applikációk. Magában véve egyik sem új. A beállítás, művészi alkalmazása teszi a ruhadísz hypermodern divat megnyilatkozásává.

7. kérdés: Mi ujság cipőben?

Felelet: Az őszi és téli szaloncipők a toaletthez illő finom selyemből vannak. Az uccára sevró, a sétatérre kigyóbőr. A selyemcipő a szalonban és a táncteremben favorit.

8. kérdés: Hát a köpeny?

Felelet: Már most teljes részletességgel kidolgozott köpenydivattal rendelkezünk. Ősszel persze, amikor hűvösebb lesz, még inkább differenciálni fog a köpenydivat. Az úgynevezett bluzköpenyt várjuk, amely felül széles, lennt keskeny. A pelerinköpenyek, a capeköpenyek, az angol köpenyek is divatosak lesznek. A gallér részben férfias szabásu, részben prémből van. A vonal a ráncok ellenére is elegáns, keskeny, karcsu marad.

9. kérdés: Vannak új ernyők is?

Felelet: Hogyne. Hiszen amikor esik az eső, az ernyő is aktuális. Legdivatosabbak a finom, tompított színű selyemből készült ernyők. A színeket így lehet kombinálni: barna, zöld-szürke, sötétkék-bordó. Az ernyő szárának új, igen apart mankószerű formája van, gyakran négyszögletes. Az anyag patridge, makassarfa, vagy műcsont legyen egy

kevés elefántcsonttal, finom ezüst vonalakkal. A filigrán díszítéseket már mindenki meguntta.

10. kérdés: A kalapról meglehetősen?

Felelet: Koránt sem. Mindenképp a félig nagy formákat kedvelik a hölgyek. Azok, akiknek telt az arca, örömmel fogják ezt a divatot üdvözölni, mert az egészen apró kalap nem mindenkinek áll jól. Választani lehet majd csinos selyemkalapok, finomszínű velour formák és sealkin meg panne-kala-

pok között. A rembrandt-sapkák, amelyek különösen a fiataloknak állnak jól, nagyon kedveltek. Ezek taftból készülnek és himzéssel vannak díszítve. A grossgrain szalag nemcsak díszítésre való, hanem kalapanyag is. Párisban a toll, a kócsagtoll és a strucctoll fellendülésére számítanak. Itt azonban még a hölgyvilágnak is van szava. Erőszakkal nem lehet divatot csinálni. Legfeljebb ravaszsgal. És a meglepetések még ekkor sincsenek kizárva.

Bulgária megkapta Románia, Jugoszlávia és Görögország közös jegyzékét.

(Bucuresti, augusztus 11.) Jugoszlávia, Görögország és Románia szófiai kövei ma kollektív jegyzéket nyújtottak át a bolgár külügyminiszternek. A jegyzék a jó szomszédi viszony fenntartása érdekében formális biztosítékokat kér a komitácsi betörések megismétlésének megakadályozására. Mitilineu külügyminiszter ma fogadta Camenoff bucaresti-i bolgár követet, utána pedig Collas görög meghatalmazott miniszterrel folytatott megbeszélést. — Itt írjuk meg, hogy Diamandi párisi román követ ma Bucuresztbe érkezett és megjelent Mitilineu külügyminiszternél. A francia-román egyezményt két nap múlva publikálják.

(Szófia, augusztus 11.) A bolgár kormány ma kommunikált adott ki a Jugoszláviával támadt konfliktusa ügyében. Jugoszlávia jegyzékére, amelyben a jugoszláv kormány a legmehesszebbmő elégtételt követeli, a bolgár kormány közli, hogy hajlandó közös zónát létesíteni a határon, amelyben közösen tartanak fenn a rendet. — Budapesti jelentés szerint az olasz követ ma közölte a külügyminiszteriumban, hogyha Románia nem hajlandó enyhíteni a Bulgáriával szemben való magatartása ügyében, akkor Olaszország megtagadja a már megígért 200 millió líras kölcsön folyósítását.

Amerika lakói iskolát alapítanak egy aradmegyei községben.

Glogovac kivándoroltjainak nemes áldozatkészsége Siebig esperes érdekes amerikai missziója.

(Saját tudósítónktól.) A chicagói eucharisztikus kongresszusra — mint emlékeztet — igen sokan utaztak el Erdélyből is. A kongresszus résztvevői már elszéledtek a nagy amerikai világvárosból és mindenki ment haza hűvökhöz, vagy családjához. Arad szomszédságában lévő Glogovac község esperes-plébánosa Siebig Frigyes a napokban érkezett vissza falujába. Siebig Frigyes az Amerikában élő glogovaciak hívására és költségére utazott el a kongresszusra. Alkalmunk volt beszélgetést folytatni a közkedvel: szeretetreméltó esperessel, aki chicagói tapasztalatairól a következőket mondotta:

— Chicagóban kétszáz glogováci család él s azok felkérésére mentem el a kongresszusra. A chicagói glogovaciak rajongó szeretettel fogadtak és mindent elkövettek, hogy maradjak náluk. Rajongó szeretetük régi hazájuk és községük iránt lépten-nyomon megnyilvánult. Számtalan bizonyítékot adtak arról, hogy azt a helyet, ahol bölcsőjük ringott, sohasem felejtik el. A kongresszus városában, Chicagóban letelepedett kétszáz glogováci család tagjai valamennyien jámbor és buzgó hűvei az egyháznak. Pedig akik kivándorolnak az örök munka országába, azoknak életmódjuk teljesen megváltozik és lelkiükben is nagy változásokon mennek át. Ez a változás, amennyiben érezhető a glogovaciaknál, csupán előnyükre történt. Nemcsak a nők és gyermekek, hanem maguk a férfiak vezetnek legelőbb helyen a vallás köteleinek teljesítésében.

— Az igazi vallásosság nem szegény: hitét bármely körülmények között is megvallani. Ekia-

táns példa erre maga a kongresszus lefolyása és jellemző az amerikaiak hit-hűségükre egy eset, ami velem történt meg. Mint idegen, Chicagó labirintjében nem tudtam eligazodni. Egy alkalommal utbaigazítást kértem egy rendőrtől. A rendőr, mint mindenki, velem is szolgálatkész, uivarias és csodálatosan előzékeny volt. Amikor megadta az utbaigazítást, a szabad Amerika rendőre a nyílt uccán, sőt Chicagó legforgalmasabb helyén leborult előttem, az egyház szolgája előtt és könyörgött:

— Atyám, kérem az áldását. Az Amerikában élő glogovaciak áldozatkészsége nem ismert határt. Othonuk templomát és engem, az Isten aláztos szolgáját, elláttak pénzzel és ajándékkal. Százhuszezer lej értékű egyházi felszerelést, miseruhát, templomi fehérneműt, valamint tizezer lej készpénzt küldtek általam a glogováci templomnak. — Megtudták, hogy négy éve fizetés nélkül szolgálok az egyházközségnek. Százhuszezer lej készpénzt és nagy értékű ruházati cikkeket ajánlottak fel nekem kárpótlásul. Ezekkel az adományokkal azonban még nincs kimerítve az amerikaiak áldozatkészsége. Felszólítottak, hogy a glogováci hitfelekezeti népiskolát, amely állandó anyagi válsággal küzd, alakítsam át zárdává, illetve zárdai iskolává és majd az Amerikában lakó glogovaciak gondoskodnak az iskola fenntartásáról.

— Így érzek, gondolok és cselekedek az újvilág kivándorolt katolikusai. Jó volna, ha nálunk, az óvilágban is megnyilvánulna az áldozatkészség, a hit és az önzetlen szeretet.

Egyesületet alakítanak az aradi tartalékos altisztek

A katonai ügyosztály felhívása (Saját tudósítónktól.)

Európa nyugati államaiban fontos kulturális és gazdasági missziót töltenek be a tartalékos tiszti és altiszti egyesületek. Romániában eddig csak a Tartalékos Tisztek Egyesülete működött, amely élénk tevékenységet fejt ki tagjai érdekében. Ma délelőtt Bucuresztből egy leirat érkezett az aradi államrendőrségen működő katonai ügyosztályhoz Cardas György főnök kezéhez. A leirat szerint Bucuresztben megalakult a Tartalékos Altisztek Szövetsége, amely felhívja a katonai ügyosztály főnökét, hogy Aradon szervezze meg a szövetség fiókját. A szövetség tagjai anyagi és erkölcsi támogatásban részesülnek, sérelmeiket, rendezetlen katonai ügyeket a szövetség intézi el és időnként értekezletet tartanak, amelyen elpanaszolják s megvitájtják ügyesbajos dolgaikat. Cardas György, a katonai ügyosztály főnöke felhívja a tartalékos altiszteket, hogy az aradi fiók megalakítása céljából jelentkezzenek a katonai ügyosztálynál.

Kijavítják Aradon a hibás román cégtáblákat.

(Saját tudósítónktól.) Rendkívül érdekes s a kereskedőkre nézve fontos rendelkezés érkezett Aradra a miniszteriumból. A miniszterium rendelete az aradi kereskedők cégtábláira vonatkozik s elsősorban megállapítja, hogy nagyon sok kereskedő cégtáblájának román szövege hibás, ami annak tulajdonítható, hogy olyan egyénnel iratták, illetve szövegeztették meg, kik nem bírják tökéletesen a román nyelvet. A miniszter a hibás román szövegek kijavítását rendeli el, még pedig olyképpen, hogy felhívja a város polgármesterét egy bizottság megalakítására. A bizottságban lehetőleg középiskolai tanárok foglaljanak helyet. Ez a bizottság végig járja Arad összes üzleteit s felülvizsgálja a kereskedők cégtábláit. Ha valamelyikben hibát talál, kijavítja, azaz leírja a helyes szöveget s kötelezi az illető kereskedőt, hogy cégtábláját záros határidőn belül javíttassa ki. A bizottság ezért a munkáért nem kérhet díjat s így a kereskedőnek csak annyi költsége lesz, amennyibe a cégtábla kijavítása kerül. A miniszteri rendelet nyomán Arad város vezetősége a közeljövőben megalakítja a bizottságot, amely valószínűleg már a jövő hónapban meg is kezd működését.

— Ősszel tárgyalják Rákosi Mátyás új pörét. Budapestről táviratozzák: Az Uj Nemzedék írja, hogy ősszel főtárgyalásra tűzik ki a Rákosi Mátyás elleni pört, akit a napokban ítélték el kommunista szervezkedésért és a társadalmi és állami rend felborítására irányuló törekvésekért. Rákosi Mátyást ezuttal azokról a dolgokról fogják felelősségre vonni, amelyeket a népbiztonsága alatt követett el. Az ügyész körülbelül százrendbeli gyűkösság, rablás s személyes szabadság megsértése, valamint egyéb bűntettek miatt emel ellene vádat.

H I R E K.

Jónapot!

* Ezzel a felkiáltással üdvözöltem a napot abban a hihetetlen pillanatban, amidőn éppen kibujt a felhők közül. A váratlan találkozástól elragadtatva érdeklődtem öfénységére hogyléte felől.

— Amint látja, ragyogó kedvem van! — felelte szikrázó öltettségével.

— De mért oly ritkán?

— Hogyan, hát nem tudja?

— Sejtelmem sincs róla. Bár a meteorológusok jelentése szerint...

— Hagyja — intett le a nap — ez nem meteorológia. — Ez politika.

— Politika?

— Persze, hogy az. Miután a szanalás a földön már befejeztett, a példát követték az égen is. Magam is szanalva lettem. Ruhám egészen kifényesedett, azonkívül tele van foltokkal...

Igyekeztem elejteni a horus témát.

— Szereti a humort? — vettem közbe.

— Hogyne. Jobb időkben álándó derűtségben tartottam az eget. Akadtak ugyan egyesek, akik kifogásolták a humoromat, ráfogván, hogy száraz... Pedig elhíhet, néha még ott lenn a földön is hatása volt a humoromnak. A nevetéstől szurást kaptak az emberek.

— Igen, napszurást...

— Egyremegy.

— Tudja, hogy haragszanak önre a strandozók? Ha nem siet segítségükre, nagy baj lesz...

— Miért?

— Nem tudnak lesülni.

— Ugyan kérem, — sőtötte be tekintetét a nap — megnyugtathatom, ezen a nyáron leégnek öknélkülöm is.

— A király gyógykurája. Bucurestiből jelentik: A király Vichy-fürdőben jelenleg egy három hetes gyógykurát folytat, amelyet párisi orvosok rendeltek el gyomorbántalmak ellen. A kúra augusztus 27-én ér véget, amikor a király Bagnolesbe utazik. Onnan a svájci Weinborghé kastélyt keresi fel Ferdinand király.

— Mária királyné ötórás tea. Szovátáról jelentik: Mária királyné tegnap délután a Medve-tó partján lévő fürdőpavillonjában ötórás teán látta vendégül az Operaháznak a fűrdőhelyen tartózkodó tagjait, valamint több meghívott előkelő személyiséget. A tea mazas színvonalú műsorral volt egybekötve, amelynél kolozsvári Opera Szovátán üdülő két művésze, Mahora asszony és Indries tenorista is résztvettek. A tea után Mária királyné Ileana hercegnő kíséretében megtekintette Lapidon festőművésznék a Cafe de Paris kuszalonjában megrendezett képművelését.

— Averescu tábornok elutazott. Bucurestiből jelentik: Averescu tábornok ma indult el külföldre az Orientexpresszel. A miniszterelnök útja először Olaszországba vezet, ahol két héttig Aquilában tartózkodik, majd onnan Rómába utazik, ahová a kabinetfőnöke is elkíséri.

— Francia, angol könyvek Kerpelnél.

Szabadon engedték a gyilkossággal vádolt német gyárost.

(Magdeburg, augusztus 11.) A titokzatos magdeburgi gyilkosság ügyében szenzációs fordulat állott be. A vádtanács ma az ártatlanul fogvatartott Haas Károly gyárost szabadlábra helyezte, miután megállapítást nyert, hogy neki Helling meggyilkolásában semminemű része nem volt s bebörtönzését is csak a fajvédők elvakult vádaskodásának köszönhetette.

Cáfolják Goldis miniszter lemondását.

Boneu prefektus érdekes nyilatkozata a szállongó hírokról.

(Saját tudósítónktól.) Aradváros társadalmi és politikai körében is nagy szenzációként hatott az a Bucurestiből érkezett híradás, hogy Goldis László kultuszminiszter lemond tárcájáról, viszszavonul mindennemű politikai működéstől s minden tevékenységét az Astra kulturegyesületnek akarja szentelni. A Romania című bucurestij lap közölte ezt a hírt s egyben azt is tudni véli, hogy a minisztert a konkordátum megkötése, illetve aláírása bírta volna ez elhatározásra. Ma beszélgetést folytattunk Goldis miniszter állítólagos lemondási szándékára vonatkozólag Boneu Vazul megyei prefektussal, aki teljesen fantasztikusnak minősítte ezt a hírt. A prefektus a következőket mondotta:

— Goldis László kultuszminiszter lemondását egyes erősen érdekeltek ellenzéki lapok portálják csak, s nekem határozott meggyőződés, hogy az nem felel meg a valóságnak. A miniszter most Dornavatrán pihen ki a választások és az eddigi kormányzás fáradalmait, tehát nem is tartózkodik a fővárosban. Nézetem szerint ez a hír éppen olyan koholmány, mint volt az, hogy Goldis László és Goga Oktávián belügyminiszter között nézeteltérések mutatkoztak, amit szintén az ellenzéki lapok lanszíroztak. Ugyanakkor pedig a legnagyobb egyetértésben intózték ketten a közügyekért. Ismétlem, semmi pozitív adat nem mutat arra, mintha Goldis miniszter távozni készülne a miniszteri székből.

Gyilkosnak a fia a megszökött budapesti bankár

Pálffy Sándort, aki Spitélinek, Majláth országbíró gyilkosának fia, elfogták Kolozsváron.

(Budapest, augusztus 11.) A több milliárd elsikkasztása után Budapestről megszökött Pálffy Sándor bankár ügyének érdekes fordulata van. Megállapítást nyert hogy tulajdonképpen Spitélinek, Majláth György néhai országbíró gyilkosának a természetes fia. — Pálffy 1882-ben született Kolozsváron, ahol Spitéli akkoriban urasági inas volt és együtt élt Pálffy anyjával, de később elhagyta és Pesten vállalt állást. A gyermeket később Pálffy Béla kolozsvári biztosítási ügynök adoptálta, de az anyát a gyilkosság tettesének felderítése után nem volt hajlandó feleségül venni. A gyenge és angoikóros Pálffy azonban felmőtt, bankiú lett és feleségét, Dobsa Gizellit, aki az akkori idők híres szépsége volt, akikért ketten is öngyilkosok lettek, megszöktette és feleségül vette. Pálffy hetven esztendőes édesanyja arra kérte a budapesti rendőrkapitányságot, hogy menyt ne engedjék szabadon, mert ő az oka fia tönkretételének, akire szuggesztív hatással volt. Kolozsvári jelentés szerint tegnap Kolozsváron letartóztatták Pálffy Sándort, akit ma

hallgatott ki a rendőrség. Pálffy elmondotta, hogy Budapestről történt távozása után Kötegyánba ment, ahol az egyik szállodában vett ki magának szobát. A szálloda férfitalkalmazottainak azt az ajánlatot tette, hogy szöktecsék át a határon és ezért kellőképpen megjutalmazta őket. Az alkalmazottak éjjel 11 órakor tényleg át is csempészték a határon és reggel már Nagyszalontán volt. Vonaton utazott Kolozsvárra, ahol Bölöni Odónnél szállott meg. Másnap jelentkezett a szigurancán és azt mondotta be, hogy budapesti kereskedő, aki tönkrement és a vagyoni összeomlás elől szökött meg Romániába. A szigurancán jegyzőkönyvet vettek fel a bankigazgatóról, akit szabadlábra helyeztek, mert Pálffy Sándornak Kolozsváron él egy dús-gazdag testvéröccse, aki ismert kereskedő és akinek a vagyoni garanciájában teljesen megbíztak. Csak a budapesti rendőrség körözlevélnek megérkezése után állapították meg Pálffy Sándor azonosságát a milliárdokat elsikkasztott bankigazgatóval. Ekkor aztán letartóztatták Pálffy Sándort.

— Gyászünnepély. Bucurestiből jelentik: A putnai kolostorban nyugvó Stefan cel Mare fejedelem halálának évfordulóját nagyszabású ünnepségek keretében tartották meg a tegnapi napon. Az ünnepségek Te Deum vezette be, majd a hadsereg és a polgári társadalmak reprezentánsai közel huszezer vendég jelenlétében a putnai kolostor kriptája elé vonultak, hol a nagy fejedelem sírja felett több beszéd hangzott el. Az ünnepségeken az uralkodó család képviselőiben Ileana hercegnő jelent

meg. A jelenvoitak az ünnepséggel kapcsolatban megjelentek Eni nescunak a napokban Putnára szállított hamvainál is. A nagy költő sírja felett Nichifor Craimic, dr. Spanu és még sok író és művész mondott emlékbeszédet majd megkoszorúzták a halhatatlan költő sírját.

— A külügyminiszter Geniben. Bucurestiből jelentik: Mitilineu genfi útjára a külügyminiszterium már megtette a szükséges előkészületeket. A külügyminiszter szeptember elején indul el.

— Obláth Béni temetése. Obláth Bényt, az aradi fakeskedők tegnapi elhunytt nesztorát óriási részvét mellett helyezték örök nyugalomra ma délután a zsidó temetőben. A temetésen nagyszámú és előkelő közönség vett részt, s a megható gyászszertartás után a holttestet tartalmazó koporsót lebozsájtották a sírgödörbe. Obláth Béni halálával egy munkásélet szünt meg, egy mindig tevékeny és értékes elme fejezte be működését.

— Havazás az Alpokban. Triestből táviratozzák: A rajnai alpelekben az elmúlt éjszakán erős havazás volt és Friaulban a hőmérséklet öt fokkal szállott a mínusz alá.

— Kétemeletes ház épül Aradon. Ma egy kétemeletes ház építésére kétele engedélyt az aradi városi mérnöki hivatalban. A házat özvegy Rosenfeld Hermannó építetteti a Tabajdy Károly-uccában s a ház a terv szerint két lakásból fog állani. Mind két lakás 7—8 szobából áll. A mérnöki hivatal megadta az építkezési engedélyt.

Hőilős Vacuum Cleaner
Arad. Str. Baritlu 39. Telefon 513. sz.

— Betiltott lapok. Bucurestiből jelentik: A belügyminiszter a bucurestiben megjelenő „Unser Weg“ és a Chisenevben megjelenő „Nasareti“ című lapok megjelenését betiltotta.

— Elmarad a patriarcha utazása. Bucurestiből jelentik: Miron Cristea patriarcha szeptember hónapban Jeruzsálembe akart utazni, hogy résztvegyen az ortodox egyházak konferenciáján. Miután a konferencia tavaszig halasztást szenvedett, a patriarcha utazása is elmarad.

— Borzalmas tömeggyilkosság. Bucurestiből jelentik: A Chisenev mellett Tichecin községben ismeretlen tettesek meggyilkolták Rubin kocsmáros, annak feleségét, sógorát és két leányát. A gyilkosok minden valószínűség szerint kóbor cigányok voltak.

— Spanyol győzelem Marokkóban. Madridból táviratozzák: A spanyol csapatok ma Marokkóban elfoglalták Szesszuant.

Lippafüred igazgatósága elhatározta, hogy szeptember és október hónapokban minden gyógyulást keresőknek 50 %-os kedvezményt ad.

Magyar Pártiroda Bucurestiben. A Magyar Párt parlamenti csoportjának bucuresti-i titkársága a magyar közérdekű ügyek védelmében eljáró „Jogvédő iroda“ mellett a nagyközönség szolgálatára és személyi ügyeinek ellátására tervbevett „Pártirodát“ is megnyitotta Bucuresti, Str. Stirbey-Voda 9. sz. alatt. E pártirodára azzal hívjuk fel az ország magyarságának figyelmét, hogy az minden vonatkozásban a Magyar Párt védelme és felügyelete alatt állván, bizalommal fordulhatnak hozzá bármely bucuresti-i miniszteriumi vagy más közhatalmi stb. elintézésért igénylő ügyekben. A pártiroda munkakörére és működésére vonatkozó részletes felvilágosítással szolgál minden helyi tagozat vezetősége.

— Plébánosiktatás Soborsinban. Ünnepi keretek közt iktatták be Soborsinban a község új plébánosát: Sz. Papp Károlyt. A templom zsúfolásig megtelt az ünnepelőbe öltözött hívőkkel, akik áhitattal várták az ünnepi mise kezdetét. Délelőtt fizkor kezdődött a mise, amelyet Kayser Lajos pápai prelátnak, csanádi kanonok celebrált. Az evangéliumnál megszakították a misét s Kayser Lajos felfolvasztva Pacha püspöki kormányzó kinevezés levelét, majd ünnepélyesen beiktatta az új plébánost. Sz. Papp Károly a beiktatás után beszédet mondott új híveinek, akiket szeretet gyakorlására s egymás támogatására hívott fel. A szép ünnepi beszéd után folytatták a misét, amely alatt a templomi dalárda énekelt. A mise után átvonultak a plébániára, ahol elsősorban kéthelyi gróf Hunyadi Károly kegyur üdvözölte az új plébánost, utána gróf Teleky Jenő, kápolnási nagybirtokos, Bögyözy Antal, Tompa Ferenc erdőtanácsosok, Velcsov Géza aradi ügyvéd, a helybeli hatóságok s a dalárda vezetői mondtak meleg üdvözölő szavakat. Déli egy órakor 100 terítékes bankett volt, a melyen Kayser Lajos prelátnak, Hubert Nándor uradalmi inspektor, Binder Lajos és Fisele Mátyás radnai esperes mondtak felkőszöntőt. Este 8 órakor 100 terítékes bankett volt az ünnepelt lakásán, majd kilenc órakor beiktatási bál volt. A bankett alatt a dalárda Szablóczky János vezetésével énekelt szép dalokat. A papság részéről az említettekön kívül még P. Trefán Timót radnai guardian, Scherbert Ferenc újfalu, Kern Agoston bulcsi plébános és Novák Mihály aradi minorita lelkész vettek részt a lélekemelő ünnepségen.

— Petrozsényi kirándulók Lippán. Lippai tudósítónk jelenti: Harmath Vazul petrosényi államvasuti fűtőházi főnök vezetésével egy több tagból álló kiránduló társaság látogatta meg Lippafüredet, hogy visszaadja a lippa-radnai kirándulók régebbi látogatását. Fényesen sikerült estély keretében ünnepelték az itteni turisták a vendégeket és az estélyen kölcsönös barátság és szeretet nyilvánult meg, amelynek egyik szószólója Pálur István református lelkész volt. Az estélyen több előkelő család vett részt. A vendégek közt ott voltak Csillag járásbíró, Pálffy festőművész, Monsparth főorvos, Negele gyógyszerész, Im Ferenc gyógyszerész, Balogh vasuti tisztviselő, Tóthfalvy kórházi gondnok, Ciudán György, Springer ékszerész feleségeikkel és családtagjaikkal és még igen sokan.

— Leégett fatelep. Buzauból jelentik: Az elmúlt éjjel nagy tűz pusztított az egyik buzaui fatelepen. A tűz valamivel éjfél után ütött ki a „Párcsövöl” épületfaktár északi részén, ahonnan napközben az erdőből szállított hatalmas rönköket fűrészelték szét a kívánt nagyságu épületfákra. A telep kívül lévén a városon, a tűz oltókat csak egy félóra késéssel értesíthették s így mire a szerkeszkek megérkeztek, már alig lehetett valamit megmenteni a telepen felrakított és hatalmas értéket képviselő épületfákból. A kár meghaladja a négy millió lejt. A rendőrség vizsgálatot indított, hogy a tűz keletkezésének okát megállapítsák.

Új őszi divatlapok érkeztek

Sándor Ferenc könyvtárába Arad.

Ongyilkos lett egy aradi kisgyermek

Az ötéves csöppség életuntságról panaszkodik

(Saját tudósítónktól.) Nehéz megállapítani, hogy a kor szellemének kell-e felrónunk azt a vérenehétküli, de minden ízében meg-rázó tragédiát, ami Aradon a Hátár-ucca egyik házában játszódott le. Egy csodálatosan fejlett testű és eszű öt esztendőes fiúcska a tragédia hőse, aki talán az Aradon burjánzó ongyilkossági járvány hatása alatt, talán játékból, vagy mert a tulfelelt agya célnékiül-nek és szomorúnak látta az életet, ongyilkossági kísérletet követett el. A fiúcska állandóan magába zárkózott volt és szüleinek kérésére sem akart játszani a többi gyermekekkel. Többször tett ilyen vagy hasonló kijelentést:

— Nem érdemes élni.

Ma a reggeli órákban a kis fiú felment a padlásra, ott hurkot kötött egy ruhaszáritó kötélből, fel-

kapaszkodott egy ládára és felakasztotta magát. Szerencsére a szülők állandóan figyelemmel kísérték a gyermeket, aki az utóbbi napokban gyakran hangzottatta hogy megöli magát. Az értunt fiúcskát keresni kezdték és néhány perc múlva megtalálták a padlásán. Még élt és a kétségbeesett szülők orvos segítségével mesterséges légzés útján öntudatra keltették. A gyermek amint kinyitotta szemét, csodálkozva nézett fel és megkérdezte:

— Hát nem haltam meg? Akármint csináltok, én megölem magam, mert nem érdemes élni ebben a csunya rossz világban.

A szülők most fokozott figyelemmel kísérik gyermekük minden lépését, mert attól félnek, hogy a szegény kis világtájdalommal tele lelkű gyermek beváltja ígretét.

II. Miklós kegyelmet adott az üldözött hősnek.

Néhai Alexandra cárnő levele egy zsidó katonának érdekében.

(Saját tudósítónktól.) Az orosz pogromok, a véres zsidóüldözések és a zsidók rendszeres elnyomatása, legtipikusabb megnyilvánulásai voltak a cári Oroszországban uralkodó állapotoknak. Nyugat-Európa kultúremberéig mindíg méltó felháborodással ítélkezett a kegyetlen embermészárlások felett és igen sokan az Oroszországban történő igazságtalanságokat a cár bűnének tudták be. A cár pedig nem volt bűnös és egyénileg nem volt okozója alattvalói kegyetlenkedéseinek, csak a rendszer volt a hibás, amelynek a cár akaratnehétküli, tehetetlen bábja volt. Egy könyv került a kezünkbe, amelyet a moszkvai állami könyvkiadóvállalat adott ki és II. Miklós cár és Alexandra cárnő levelezését tartalmazza. Két levelet közlünk le a megjelent könyvből, amelyek érdekes világosságot vetnek a cár és a cárnőnek a zsidókkal szemben tanúsított álláspontjáról. A cárnő férjéhez írt levele a következő:

Kedves Nicky! Ide mellékelem egy sebesült zsidó katonának kérvényét, aki igazságot kér tőled. A Kárpátokban harcolt a hazáért és ott elveszítette egyik kezét. Nagyon sokat szenved szegény, habár nincsenek testi fájdalmak; sebe begyógyult, de elhocsátották a kórházból és el kell távoznia

— Zsarolásért feljelentett kéményseprőmester című közleményünkre az alábbi levelet kaptuk: A Kálmán-cég zsarolási feljelentése teljesen alaptalan. — Bogdán Gyula aradi kéményseprő, ügyfelem nevében, tőle kapott meghatalmazás alapján július hó 20-án felszólító levelet intéztem a Kálmán-céghez, melyben ügyfelem által felszámított kért kártérítési összeget vele közöltem, azaz, hogy az ügynek békés elintézése végett közölje, hajlandó-e a felszámított összeget megfizetni. Habár felém már most birtokában van oly hivatalos orvosi bizonyítvány, mely munkaképtelenség

a városból, ahol mint zsidó nem szabad neki tartózkodni. Az üldözött nagytudású intelligens ember, aki beszél németül és angolul is. Amerikából jött haza, amikor megtudta, hogy kitört a háború. Önként jelentkezett a hadsereg-nél és a haza védelmében egyik karját elveszítette. Hős volt. Főparancsnokod György keresztel tüntette ki, tehát megérdemli, hogy úgy bánjunk vele mint minden orosz alattvalóval. Az illető nyelvtudásával és műveltségével könnyen jutna kenyérkeresethez, így a társadalomnak igen hasznos tagja lehetne. Én különben is azt hiszem, hogy nekünk különbséget kell tenni a jó és rossz zsidó között, mint ahogy megkülönböztetjük a jó és rossz embert. Ebben az emberben, aki vérét is ontotta azért, mely hálát kell ébresztenie a haza iránt. Kérlek közölni velem, ha elintézted a sorsüldözött kérését. Alexandra.

A cár a következő levélben válaszolt a cárnőnek:

A sebesült zsidónak Oroszország minden városában engedélyezem a tartózkodást. II. Miklós.

A kérvényt a cári határozattal együtt Stürmer belügyminiszterhez továbbították, aki elrendelte, hogy a sebesült zsidó egész Oroszország területén teljes szabadságot élvezhessen.

gét megállapítja, mégis, minthogy az orvos hatheti fürdőt ajánlott neki, gyorsabb gyógyulás céljából, a felszólító levélben a céget még csak a polgári pernek megindításával sem hívtam fel a felszámított kártérítési összeg megfizetésére, tekintettel arra, hogy a keresetet csak a végleges munkaképtelenség avagy gyógyulás megállapítása után fogom megindítani. Fenntartom a Kálmán-cég zsarolási feljelentésének eredményét, és annak idején a cégtulajdonos ellen rágalmozás miatt a feljelentést meg fogom tenni. Dr. Cotiolu Romulus, ügyvéd.

— Az aradi nyomdászok augusztus 22-én Ujaradon, a Kornetti-féle vendéglőben rendezendő kerti ünnepélye sokáig emlékezetes marad a közönségnek. A rendezőség a legnagyobb körültekintéssel fáradozik azon, hogy a közönség a legjobban érezze magát úgy délután valamint este a táncmulatságon. Belépő-díj délután 20, a táncmulatságra személyjegy 40, családjegy (3 személy) 80 lej.

— A váltóór bosszúja. Bucurestiből jelentik: Az elmúlt éjjel Nicolae Grigorie, dealul-spirei pályafelügyelő inspekciós körutja alkalmával alva találta Tincu Sandru váltóórt, akinck aztán szemrevetést tett könnyelmű mulasztása miatt s kijelentette, hogy a mennyiben még egyszer megtörténne, hogy Sandru elalszik a váltók mellett, úgy az esetről jelentést tesz a főnöknek. Sandrut azonban úgy látszik, egyáltalán nem hatotta meg felebbvalója enyhé dorgálása, sőt bosszút forralt ellene. Alig haladt ugyanis néhány lépést a pályafelügyelő, amikor hátulról súlyos ütések érték a fejét, úgy hogy összeesett. A szerencsétlen pályafelügyelőt eszméletlen állapotban találták meg hajnalban a sinek mentén. A brutális váltóór azonban nyomtalanul eltűnt.

A takarékos király.

A belga uralkodó országuti halandj

(Brüsszel, augusztus 10.) A legtöbb hétkedben, — mint ismeretes — a legkülönbözőbb takarékosági törvényeket léptették életbe, hogy a belga frank további zuhanását megakadályozzák. Albert király maga akar jó példával előjárni és ezért a drága üzemköltségű autóját használaton kívül helyezte és helyette motorkerékpáron jár. A király motorkerékpárkirándulásra indult tegnap Eiernonban levő kastélyához. Alig tett azonban meg néhány kilométert, amikor az országuton két csendőr tartóztatta fel és leszállították motorkerékpárjáról. A király csodálkozva érdeklődött a kategorikus parancs oka felől és megkérdezte:

— Véttem talán az elkört sebeség ellen?

— Bennünket most nem ez érdekel, — felelte az egyik csendőr — hanem az, hogy a motorkerékpárok után kivetett új adót befizette-e?

Szerencsére az uralkodó eleget tett adófizetési kötelezettségének és így azonnal kutatni kezdett tárcájában a kérdéses nyugta után. Majd átvivította a csendőröknek, akik rendkívül szigorúan kezdtek hozzá a nyugta megvizsgálásához amíg addig a részig nem jutottak el, ahol az adó fizető neve volt: Albert, Belgium király. A csendőrök mindketten elszápadtak és aki a nyugtát elvette, reszkető kézzel nyujtotta át ismét a királynak, majd az előírászerű katonai tiszteletadással üdvözölték a feleséges motorbiciklistát. A király szívből kacagott, majd ismét motorkerékpárja szállott és barátságos integéssel bucsuzott el a két megrökönyődött csendőrtől.

KÖZGAZDASÁG.

A magyarországi szőlőtermés katasztrófája.

A kedvezőtlen időjárás a termés nagyrésztét elpusztította.

(Budapest, augusztus 11.) A földművelésügyi minisztérium legújabb termésjelentése. Főképpen a gyümölcsök és a szőlők kedvezőtlen fejlődéséről szomorú képet. A gyümölcstermés a tavalyi eső következtében már a kő elromlik és ferges. A hűvös és gyakran csapadékos időjárás a szőlőfűtők fejlődésének sem kedvez. A peronoszpora és a lisztharmat féltalanosan elterjedt, s pusztításait csak kevés helyen sikerül megakadályozni, mert az ellenük való védekezést a gyakori esőzések hátráltatják. A mutatkozott termésnek mintegy 60—90 százaléka elpusztult, s csak gyenge, átlagos, s csak egyes jól gondozott és gyakran permetezett szőlőkön lehet közepes termésre számítani. A borárak emelkednek. A borokért Mailand-fokonként és minőség sze-

rint 450—1000 koronát fizetnek, a má 4500—12.000 korona literenkénti árak felel meg. A borkereslet némileg élénkül, a kínálat tartózkodó.

Itt írjuk, hogy a magyarországi cséplési eredmények ma a legutóbbi jelentésnél összesen 268 ezer métermázsával, katasztrális holdanként 11 kilogrammal kedvezőbbek. A csépléseken alapuló becslések szerint katasztrális holdanként 7.40 métermázsra, vagyis összesen mintegy 18,335.000 métermázsra a valószínű búzatermés. A zabtermés hozama katasztrális holdanként 7.18, vagyis összesen 3,522.000 métermázsra. A tengeriben katasztrális holdanként átlag 11.64 métermázsra, vagyis összesen mintegy 21,723.000 métermázsra termés várható. A burgonyában várható termés katasztrális holdanként 45.000, vagyis összesen mintegy 20,637.000 métermázsra.

Zürichben 2.40, Párizsban 16.85 a lej.

Helyi valutákról. (Augusztus 11.) Pénz: Márka 51, holland forint 85, dollár 218, angol font 1060, francia frank 6.20, líra 7, cseh korona 6.40, magyar korona 325, dinár 3.70, schilling 30.70, svájci frank 40. Áru: Márka 52, holland forint 88, dollár 220, angol font 1070, francia frank 6.50, líra 7.60, cseh korona 6.50, magyar korona 320, dinár 3.80, schilling 31.20, svájci frank 41. **Külföldiek:** Berlin 83, Amsterdam 89.5, Newyork 221, London 1079, Páris 6.52, Milánó 7.60, Prága 6.57.50, Budapest 320, Zágráb 3.92, Bécs 31.37.50, Zürich 42.90.

Zürichi üzsidejárás. (Augusztus 11.) Berlin 123.10, Amsterdam 207.57, Newyork 517, London 2514, Páris 14.40, Milánó 17.30, Prága 15.32.50, Budapest 72.25, Belgrád 9.12.50, **Bucaresti 2.40**, Varsó 58, Bécs 73.15.

Zürichi üzsidejárás. (Augusztus 11.) Berlin 123.10, Amsterdam 207.57, Newyork 517, London 2514, Páris 14.17, Milánó 17.22, Prága 15.32.50, Budapest 72.30, Belgrád 9.12.50, **Bucaresti 2.40**, Varsó 58.50, Bécs 73.15.

Bucaresti üzsidejárás. (Augusztus 11.) **Külföldiek:** Páris 6.20, Berlin 52.60, London 1065, Newyork 220, Milánó 7.45, Zürich 42.60, Bécs 30.65, Prága 6.50. — **Valuták:** Napoleon 870, márka 52, leva 1.60, török líra 1.20, angol font 1070, francia frank 6.60, svájci frank 42, líra 7.60, drachma 2.50, dinár 3.85, dollár 221, lengyel zloty 18, schilling 31.50, magyar korona 31.50, cseh korona 6.65.

= A bécsi mintavásárra utazóknak nem kell előzetes magyar vízum. A beutazási és beutazási szabályok: a szeptember 3—11-ig tartandó bécsi nemzetközi mintavásárra szóló igazolvány alapján vízum nélkül lehet Ausztriába utazni, augusztus 14-től szeptember 12-ig. Hasonlóképpen nem kell előzetes magyar vízum sem, mert a mintavásárra utazók a határon kapják meg a rendes díj lefizetése ellenében a magyar vízumot. A ma-

gyar vonatokon augusztus 31-től szeptember 15-ig alacsonyabb kocsiosztályú jeggyel lehet magyarságon utazni. A mintavásárral igazolványok a rendezőség által megállapított ára 170 lej, a magyar vasutakra szóló igazolványé 14 lej. Visszatérő, a kedvezményeket csak úgy vehetik igénybe, ha az igazolványokat a vásárlóroda lebélyegezte.

= Kiegészítik a vámbizottságot. Bucarestből jelentik: A kormány elhatározta, hogy a legfőbb vámbizottságot kiegészíti a külügyminisztérium egyik képviselőjével.

= Nagy a forgalom a kikötőkben. Bucarestből jelentik: A dunai kikötőkben élénk forgalmat jelentenek. Gazdasági körök azt hiszik, hogy a galaci, reni és izmaili kikötők forgalma rendkívül meg fog sokszorozódni.

= Leszállítják a mezőgazdasági termékek tarifáját. Bucarestből jelentik: A kormány gazdasági bizottsága ma délelőtt Garoflid miniszter elnökletével ülést tartott. A bizottság a CFR tarifájának módosítása kapcsán Garoflid miniszter javaslatára hozzájárult a mezőgazdasági termékek és azok kiaknázásához szükséges illetékek tarifájának leszállításához.

= Aradváros tűzifaelátása. Beszámoltunk arról, hogy a város vezetősége megkezdte a 700 vagon tűzifa szállítására kitűzött árlejtést, a melyen hét cég adta be ajánlatát. Az ajánlatokról táblázatot készítettek s holnap betérjesztik a permanens bizottság elé. A hét ajánlat közül a legolcsóbbnak a Pátria Fatermelő ajánlatát találták, azonban mivel ez a vállalat csak 400 vagon szállítására ajánlkozott, a fennmaradt 300 vagon az olcsóságban utána következő cégek kapják meg. A permanens bizottság javaslata mindjárt a délutáni tanácsülés elé kerül.

Felelős szerkesztő:
RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurát: Prefectura Judejului.

Hétfőn tárgyalja a budapesti tábla a frank-pört.

Windischgraetz és Nádosy személyesen vesznek részt a főtárgyaláson.

(Budapest, augusztus 11.) Mint ismeretes, a budapesti ítélőtáblán Csadó István dr. kuriai bíró, tanácselnök vezetése mellett augusztus 16-ára tűzték ki a frank-per felelviteli főtárgyalását. A tárgyalás iránt már is óriási érdeklődés mutatkozik, sokan jelentkeznek jegykérellemmel. Csadó István dr. táblai tanácselnök a főtárgyalásra jegyeket fog kibocsátani, de nagy elfoglaltsága miatt személyesen nem foglalkozik a kérelmek elintézésével, hanem társára, Paschek Viktor dr. táblai jegyzőre fogja az elosztást végeztetni. A tárgyalásra egyébként a perrendtartás szerint csak azok a

vádoltak kötelezhetőek a megjelenésre, akiket az első bíróság felmentett, azonkívül az olyan vádlottak is, akiknek büntetésük mélye tíz évnél hosszabb ideig tartó szabadságvesztés büntetéssel büntethető és végül azok, akikre nézve a felelviteli bíróság bizonyítékkiegészítést rendel el.

Windischgraetz Lajos herceg és Nádosy Imre biztosan meg fogják jelenni a tárgyaláson. Az első két tárgyalási nap az ismertetésekkel, a harmadik a törvényszéki ítélet felolvasásával fog eltelni, ítéletet pedig előreláthatólag szombaton, 21-én, de legkésőbb 23-án, hétfőn fog hirdetni a tábla.

Művészet.

* A vén bakancsos és fia a huzár. Szegedi József romantikusán szép népszínműve kerül vasárnap este az öreg színészek javára színpadra. Az előadást allegorikus kép vezeti be, a melyben részt vesznek az összes aradi nyugdíjas színészek, Huzár Károly gyönyörű népdalokat énekel, az első és második felvonás között pedig a bájos Mayer Kató énekel tölki ki. Jegyek a téli színház pénztárában délelőtt 10-től 1-ig és délután 4-től 6-ig.

Mielőtt butort vásárol,
tekintse meg 16763

Bruckner butorgyár raktárait
Arad, Str. Ghilba Birta 16.

Öngyújtó: VAJNA ADOLF.

SPORT.

Luppu dr. diadala.

A sport a nemzetközi pacifizmus szolgálatában.

Egy sportférfin — különösen ma — sokszor többet használhat hazája jó hírnevének és a nemzetközi szolidaritás eszméjének, mint sok politikus. Ezt igazolja az alábbi esemény, amely Ruszinszko' (Kárpátalji Oroszország) fővárosában, Ungváron játszódtott le egy nemzetközi teniszversenyen.

A férfi egyes verseny döntőmérkőzése után, amelyet az aradi dr. Luppu György nyert meg a budapesti Göncz Lajos ellen, egy cseh civil ur egy katonatiszt kíséretében a teniszpályára dr. Luppu elé lépett és cseh nyelven egy üdvözlő beszédet mondott — melyet a katonatiszt német nyelven tolmácsol — melyben a helybeli cseh sajtó és cseh sportegyesületek nevében köszönetét és rokonszenvét fejezte ki a Románia színeit képviselő dr. Luppunak és a közönség cseh részének ovációja közepette egy gyönyörű szép ezüstözött bronz Victoria-szobrot nyújtott át a győztesnek. Ezután következett a rendezendő magyar egyesület részéről a díjkiosztás, amikor is a közönség magyar része ünnepelte a győztest.

A sportnak nemes hivatása, hogy harmoniát létesítsen és örömet okozzon ott, ahol a politika sokszor ellentéteket és bajt csinál... Ungvárról dr. Luppu Clujra utazott, ahol részt vesz a most kezdődő nemzetközi teniszversenyen. Utána Oradeamare következik. Szeptemberben részt fog

venni a budapesti és zágrábi nagy nemzetközi teniszversenyeken.

Szabó Dezső huga mindenáron meg akar hatni.

Második öngyilkossága a kelenföldi pályaudvaron.

(Budapest, augusztus 11.) Szabó Dezsőnek, a kitünő és harcos magyar írónek a nővére, Szabó Irén tegnap öngyilkos akart lenni, de megakadályozták öngyilkossági szándékában. Pécsen akart megválni az életétől, de ott nem sikerült s ezért ma felutazott Budapestre. A kelenföldi pályaudvarnál levő villamos végállomáson ma délelőtt 10 órakor a villamos kalauzok vettek észre, hogy egy kopottan öltözött hölgy eszméletlenül esett össze. A rendőr és a mentők az úreséből állapították meg, hogy az öngyilkos Szabó Irén, aki aspirinnal mérgezte meg magát. A kelenföldi pályaudvarról a Rókus kórházba szállították és az egész uton kezében szorongatta Szabó Irén a versekkel telt kezításkáját. Alapota nem életveszélyes és hamarosan gyógyultán fog távozni a kórházból.

MOZI.

xx „50 évig Don Juan“ ma, csütörtökön utoljára az aradi Apollóban. Ma, csütörtökön vetíti utoljára az aradi Apolló mozgószínház az „50 évig Don Juan“ című nagyszerű slágerfilmet. Kevés olyan érdekes történet kerül vászonra, mint amelyet ez a minden jelenetében felépített film nyújt, amelynek főszerepeit Leon Mathot, Maurice Schutz és Charles Vanel játszik. Az előadások 6, fél 8 és negyed 10 órakor kezdődnek.

xx „A pénz bolondjai“ nagy sikere az aradi Urániában. Nagy sikerrel vetíti az aradi Uránia mozgószínház „A pénz bolondjai“ rendkívül érdekes és a modern idő problémáit tárgyaló társadalmi filmet. A film főszerepeit Mary Prevost és Monte Blue alakítják. Az előadások 6, fél 8 és negyed 10 órakor kezdődnek.

xx „Bécs legvidámabb embere“ filmszenzáció péntektől az aradi Apollóban.

xx A notredamei toronyőr című slágerfilmet vetíti repriként köz kívánatra az aradi Uránia. Főszereplő: Lon Chaney.

xx Marosparti mozgóban máától kezdve a leghosszabb film: a „Meggyaláozott“ a világhírű filmművésznővel, Norma Talmadge-el kerül vetítésre.

Kaviárügynök lett egy magyar gróf Amerikában

Hercegi máhereskodó, kinek nem megy jól. — Az amerikai táncoságot, a charlestont, csak színpadon táncolják.

(Budapest, augusztus 11.) Egy fiatal magyar mágnás Schell Pál báró ma érkezett vissza Amerikába, ahova több fiatal arisztokrátával együtt vándorolt ki körülbelül egy évvel ezelőtt. Az előkelő kivándorlók között volt Bethlen András gróf is, Bethlen magyar miniszterelnök fia. A modern argonauták sorából Schell báró igen érdekesen nyilatkozott egy újságról előt:

En hamarosan beleszoktam az amerikai életbe. Csekonics Bandit viszont kellemetlen csalódás érte, ő egészen mást várt Amerikától. Bandiról tudni kell, hogy egyetlen fia Csekonics Sándor grófnak és abban a kelemes tudatban nevelkedett, hogy övé lesz a Csekonicsok 60.000 holdas birtoka. Ezt a birtokot azonban a jugoszláv agrárreform teljes egészében elvette. Csekonics Bandi, aki mindeddig nem igen gondolt arra, hogy a két keze munkájából kell valaha megélnie, voltaképpen egy Bertalan nevű magyar bankár hívására szánta el magát az amerikai utra. Ez a bankár azzal hívta ki, hogy alkalmazza őt a bankjában, amikor azonban Bandi jelentkezett nála, sajnálkozással jelentette ki, hogy a viszonyok azóta megváltoztak és a bankjában jelenleg teljes a létszám. Bandi hónapokig állás nélkül volt, most pedig tényleg kaviárt árul, egy orosz cég képviselője és kezd neki jól menni.

Bethlen Bandinak jó dolga van a bankban, ahol dolgozik, havonta 200 dollár a fizetése, amiből már rendszeresen meg lehet élni. Őt igazán mindenki szereti, sokat van együtt a Kalin és Speyer-családokkal, akik tudvalevően Amerika legelső bankárai. Többiben falusi birtokukon is vendégül látják mindketten az ifju Bethlent. Amikor most hazajöttem, Bandi kikísért a hajóhoz, a szüleinek azt

tízenni hogy össze hazajön, de csak látogatónak, mert rövidesen visszatér Amerikába. Hogy pedig magamról is beszéljek, hát én máhereskodó lettem odakiinn, de nem saját üzletet alapítottam, hanem beléptem a Gainsborough Galeria című képereskedésbe, amelynek főreiszvényese egy Lobkowitz herceg, az Ede, aki évekkal ezelőtt vándorolt ki és elvette feleségül egy sokszorosan dollármilliomos csigkádó disznókereskedő leányát, a Gainsborough-Galerit is hozományul kapta többek között. Ő alkalmazott aztán engem heti 25 dollár fizetéssel, ami igazán nem mondható soknak. Viszont — neki sem megy valami jól.

Hát az aranyfúszágról röviden emnyit: a nők aranyosak és elragadóak, hihetetlenül jól öltözködnék, feltűnően szép a lábuk és szép a térdük, amit első pillanatra meg lehet állapítani, mert estélyen, táncos lokálban csak térden fölül érő szoknya a divat. Viszont a férfiak, elsősorban Amerika kedvence és valóságos bálványa a „student“, az egyetemi hallgató műveletlen, izléstelenül öltözik és nem lehet vele két szót beszélni, mert az idegen iránt bizalmatlan, gőgös és rosszindulatú. A leány természetesen minden garde nélkül elengedik a fiuval, elmennek színházba, utána pedig táncolni, mulatni. Sietve ki kell jelentenem, hogy a charlestont Amerikában nem táncolják. A charleston egy néger tánc, csak színpadi vagy variété-produkció lehet, társaságban nem táncolják. A mulatás abból áll az ifju amerikaiaknál, hogy rengeteget isznak. Már hazukról úgy indulnak el, hogy a férfi zsebeiben, a leány a karján kosárban vagy csomagban viszi az italt. Whiskyt és pezsgőt isznak főleg, a leányok éppugy és éppannyira, mint a fiúk. Ebből áll a mulatság Newyorkban.

Farkasvadászat Aradmegyében.

(Saját tudósítónktól.) Megirta az Aradi Közlöny, hogy Aradmegye erdőségeiben elszaporodott duvadak a hegyeken legelésző nyájukat, nap, mint nap, megtizedelik. Különösen a farkasok garázdálkodása aggasztja a pásztorembereket, akik egész nyáron kiinn tartózkodnak barmaikkal a hegyi legelőkön. Solymos, Milova és Aranyág rengetegekben és sűrű bozóttal benőtt hegyhátaiban van a fenevadak buvóhelye. Éjjel innen indulnak portyázásra a bárányok, sertések, borjúk esnek élségüknek áldozatul. Hasonlóképpen pusztítják a nemesvad állományt is a vadászterületeken.

Az örökös izgalomban élő lakosság kérésére a megyei hatóságok hivatalos vadászatot rendeltek el a kártékony állatok kiirtására. A vadászatot igen nagy érdeklődés mellett tegnap tartották meg husz vadász és negyven hajtó részvételével. A négy hajtas eredménye egy gyönyörűen fejlett szarvasbika, hat őz, több vaddisznó és egy róka. A farkasoknak estefelé sikerült a Kladoval erdőségek felé húzódnok, ahová az éj beállta miatt már nem lehetett követni. A vadászat kitűnő megrendezése

Cornea János radnai főszolgabíró érdeme, akinek a járás összes községei segítségére voltak. A farkasok üldözésében résztvettek: Bögözy Antal ny. főerdőtanácsos, Beles Jenő dr. közjegyző, Danila Miklós erdőgondnok, Hodagiu Sándor erd. hiv.-főnök, Hodagiu Ferenc, Moldovan János p. ü. biztos, Bugariu Vazul főerdőmérnök az erdőri szakiskola tanulóival, Kassuba György uradalmi intéző, Vlaicu Demeter, Dabu Miklós, Sofron Todor és mások. A fáról-hatatlan vadászok az ordások buvóhelyének felkutatását a jövő héten folytatni fogják.

Wrangel tábornok bányamérnök lesz.

Ujvidék. Wrangel tábornok elhagyja Karlovácot és szeptember közepén Brüsszelbe költözik, ahol családjá már hónapokkal ezelőtt letelepedett. Wrangel családja után megy, ahol egy magántulajdonban levő belga vállalatnál fog bányamérnöki állást vállalni. Wrangel báró ugyanis fiatal korában Petrogradban mérnökdiplomát szerzett. Utóbb a petrogradi gárdalovas ezrednél egy éves önkéntes lett és mint tiszt aktiváltatta magát. Most visszatér első polgári foglalkozásához.

NYILTTÉR.

Értekezési helyekért nem vállalkozunk.

FELHÍVÁS.

Egyik ügyfelem megvenni szándékozik a „Frattl Roth“ cégtulajdonos Roth Adolf, Arad, Str. Eminescu 30. számú (Ortutay-palotában lévő) üzletét.

Felhívom nevezett cégnek összes hitelezőit, hogy ezen céggel szemben fennálló üzleti követeléseiket írodamban jelen felhívás keltétől számított 5 nap alatt annyival is inkább jelentsék be, mert az ezen időpont után bejelentett követeléseket nem fogom figyelembe venni.

Arad, 1926. augusztus 12.

Dr. Arthur Goró

advocat — ügyvéd

Arad, Bul. Carol I. No. 70.

4868

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik szeretett kislányunk

Téglásy Juliska

temetésén résztvettek, ravatalára virágot helyeztek, részvételükkel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezuton legmhálásabb köszönetünket.

Arad, 1926. augusztus 11.

4869

Téglásy-család.

Friss hal kapható

(harcsa és ponty) 4876

ROSENBACH-nál

Arad, P. Plevnel 5. (Zsidótemplom épületben.)

Készpénzvagonának belső értékét úgy állandósíthatja és növelheti; ha azt ingatlanba fekteti, amiért is az alábbi

bérházakat

ajánljuk megvételre:

a volt Varjaasy L. ucoában

6 lakásból álló bérház, 2 uccal szoba, konyha átvehető lakással, műhely, udvar, kerttel 550.000 — lej. a volt Szabadság tértől néhány peronyire egy 3 lakásból és egy 19 lakásból álló bérház, műhely, lyel 650—800.000 lej; ugyanott egy 10 lakásból álló

üzletes sarokbérház

2 szobás átvehető lakással,

850.000 lejért eladó. Megbizott:

Uranul iroda Arad, főpostával szemben.

Örizzkedjünk

ártalmas arckenőcsők használataól, mert ezek rettenetes rombolást visznek véghez az arcon. Az ilyen kenőccsel kezelt arc átmenetileg szép, hogy azután annál borzasztóbb látványt nyújtson. A világ legszebb és legelőkelőbb asszonyai a

Földes MARBIT-crémet

használnák, mert zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépít. 4752

Dr. Földes & Hehs Arad.

Berán Béla

férfi fehérnemű vállalata Arad, Str. Greceanu (Perényi-ucca No. 5.)

Ajánlom legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig minden

férfi fehérneműt.

Elsőrendű munka.

GYÁRI ÁRAK!

Ami magyarázatunk cselekedett helyes volt.

és csak

dobozos Valódi Franciák

őzte kávéjut. Eza bab-és gabonakávéhoz még ma is a legfinomabb és legjobb pótlék és ar. is. for. mindia maradt.

Villanymotort

egy 0-3 vagy 0-5 lóerős kétfázisut 2 x 105 volt

megvételre keresünk

Cim az Aradi Közlöny kiadójában.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudatossá az apróhirdetéseiről: Az apróhirdetéseket díjat az alábbiak szerint számítjuk. — Minden sor díjértelme 4 lej — napi, vasárnap 8 lej. — Hosszabb hirdetések díjaitól külön megállapodás van. — Hirdetéseket d. u. 5 óráig vesszük fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 sorig héténap 40 lej, vasárnap 50 lej. A hirdetésre vonatkozóan meg kell adni a címet, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmazza a levelezési címet, eljuttathassuk az illetőnek, az illetőnek egy esetben megállapodással. Illetve helyszíni. * * * * * Hirdetéseket telefonon is adhatók, telefon szám: 181. * * * * *

Levelezés.

ARANYLILKÓ ARANYVIRÁGOM Mire nem jöttél? Szébbnek képzelted a mai napot a téged imádó kis barátodd. 4878

Alkalmazás.

KATASZTERI birtoktörvény rendezésére vállalkozók azonnal érdeklődjenek az előírtottnál. Martin Gulácsi magyarországi ügyvezető. 4858

KELLEMES hangu előmunkázó ajánlkozik Schachris Mizul, Torafelolvasás és Schöfer fuvást vállal. Megkeresésük „Baltfilu” Rótschknál Oradea, Strada Fablocilor 11. 4871

FOGTECHNIKUS tanulónak fiú vagy leány felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4869

DIPLOMÁS szülész nő ajánlkozik beteg úrlányhoz vagy gyermek mellé is megy. Cím Arad, Calea Radnei 33. Höck Rudolf asztalosmesternél. 4873

TIZENKÉT—TIZENHÁROM éves szerény magyar fiút vagy leányt keresek mint családtagot, árva előnyben részesül. falusi üzletemben alkalmaznám, jó bánásmód biztosítva. Alánutok Kurtus János Dolnésti per Caransebea. 4864

FOLPÓZÓ mindenek uriházhoz felvétetik. Cím Lóbl hírlapirodában. 4867

SZOBALÉNY azonnalra vagy 1-re keresztek Pollák téglagyárában Arad. Str. Vladimirescu (Dobó-ucca) 12. 10370

IDŐSEBB kisasszonyt keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4874

SZOPTATÓS dajka 2 hónapos gyermek mellé azonnalra felvétetik. Arad, Strada Alba Julia (Zsófia-u.) 8. 4870

SZOLGÁT keresek, aki megbízható és munkaszerető ember és aki már szolgái állásban volt. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4843

Értékesítés.

BUDAPESTEN tanulmányokat végzendő úri leányokat családias ellátásban részesítenek magános úri nők, intézetek, egyetem közelében. Felvilágosítást ad Zakariás Jenő arad. intézet Sabis, Judejul Arad. 4860

Ingatlan.

ELADÓ Radnán 333. sz. ház, a templom közelében 120.000 lej. Lipován pedig 333. sz. ház, a Rigó-völgyben 150.000 lej. Értekezni a tulajdonosnál Györi Lászlónál, Grcsz-cég fatelepén Lipován. 4875

APRITOTT faüzletnek nagyon alkalmas saroktelek kiadó. Arad, Str. Balassa (Purgly Lakosné-u.) 78. 4873

ELADÓ ház szép telekkel, kovácsműhellyel Aradhoz közel fekvő faluban. Cím Zsidai Máttyás Zimandulnou (Zimándujfalu.) 4851

Vétel és eladás.

EZÜSTÖT, pianót, zongorákat, szőnyegeket magas áron veszek. Salon Artistique Arad, Fischer Eliz-palota, Antik butorok részletek kaphatók. 20 0

KERÉKPÁR jó állapotban eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 4859

PERZSASZÖNYEGEK, gyári ebédli szőnyegek, komplett uriszoba, ebédli, hálóberendezések, íróasztalok, könyvszekrények, rollós trapezokrény, bőrteltek, vitrin, zongorák, félikabátok, flu nadrágok, plüsch asztal és schelson terítők, fűzőnyok, storeok, gyermekpaplan, ág- és asztalremük, kési mángorló, gyermekkoszt, rézmosdó, különböző butorok, díszfárgyak, festmények, stb. eladók. Salgóiné, Arad, Str. Consistoriului 12. sz. (Batthyány-u.) I. em. jobb. 1000

Fürdőruhá, fürdőkepp, flötir, piyama, flötirtörök, kötött kabát és mellény, selymesál, harisnya és keztyű legolcsóbban kapható: **Szántónál** Arad, Str. Eminescu 6. (v. Deák Ferenc-ucca) Vadászkerület szemben

Fischer János hölgyfodrász, manikűrterem és modern hajmunka vállalata, bubihajvágás, vizondolatlo, parókkák, transformatio, hajrészek és hajfonatok legolcsóbban. Herjat vaszek. Tanuló flux és lányok felvétetek. Arad, Calea Banatului (v. Asztalos S.-u.) 12. sz.

RÓVID keresztthuros zongora eladó. Arad Str. Consistoriului 9., házesternél. 4817

ELADÓ komplett ebédli. Megtekinthető d. u. 2—4 óráig Strada Consistoriului 2., II. 5. (Szántay-ház) 4877

Divatujdonságok sima és kockás pouplinok, nyers selymek nagy választékban érkezik, vászon különlegességek állandóan kaphatók **leszállított olcsó áron**

RIPPNER JÓZSEF Arad, Str. Eminescu 100M és vászon áruházaiban. Maradék elfonok és vásznak legolcsóbb bevásárlási forrása. 2588

Különféle.

A **PÉCSKAI** piactéren gabonamagok kiadó. Özv. Éllás Salamonné. 4663

Csütörtökön és pénteken friss Dunai hal kapható **Szűllők József cégnél Arad.**

Tűzifát waggontételekben elsőrendű, száraz minőségben (örer, bűkk, gyertyánhasáb vagy dorong) azonnali szállításra ajánl **Aufricht Miksa** Fakereskedés Arad. 16729 Irada: Str. Bucur 8. Falelep: Cal. Wet. 1—2.

Pensionat für junge Mädchen Wien, XII., Auhofstrasse 78a. In eigener Villa, vorzügliche Küche, Kaffeehaus, Lehrkränze, Spaen u. Boudoir, Kamin, Radio, Fernspre. Referenzen und Prospekte durch die Direktion.

Kisajátításmentes

szűllős házhelyek Vágóhid-u. 10—20. szám alatti olcsón és kedvező fizetési feltételek mellett eladók. Értekezni a helyszínen mindennap d. u. 8-tól 8-ig.

Avolt Szent István-u.

közvetlen esomazáséghában jó ház, háromszobás, előszobás elfoglalható lakással, üzlettel, 520.000 lejért eladó. Kizárólagos megbízott Györfly Mures-iradaja Arad. 15250

Teljesen új 75.000 lejjes finom

hálószoba

52.000 lejért eladó. Arad, Calea Saguna No. 138.

Európa minden államából öszönlik az áru. **A föld minden részéről** szereglenek a bevásárlók a **11-ik Bécsi nemzetközi mintavására!** 1926. szeptember 3—12-ig. **Hol marad Ön?** **Különlegességek:** Nemzetközi motorkerékpár-kiállítás. — Szén-kiállítás. — Technikai újdonságok, találmányok. — Butor-kiállítás, külön osztály: a kis-lakás berendezések! **Rádió-kiállítás.** 1926. szept. 3—12-ig a mintavásár palotájában. Nem kell utlevélvizum! Utlevéllel és vásárigazolvánnyal szabad határátkelés Ausztriába, magyar átutazási vízum a magyar határrendőrség által. Menetjegy kedvezmény az osztrák, külföldi vasutakon és a Dunán. Vásárigazolványok 170.— lejért kaphatók, továbbá bármilyen felvilágosítással szolgál a **Bécsi-Mintavásár R-T. Bécs VII.** valamint a tisztelősbeli képviselőknél: **ARADON:** „IDET” utazási és szállítási vállalat Strada Berthelet No. 2. **Kereskedelmi Iparkamara Schenker & Co.** nemzetközi szállítási vállalat Csanádi-pal. **Compagnie Internationale des Wagens Lits, Bul. Regina Maria 18.**

MARIENBAD világhírű gyógyhely az elhízás, gyomor, bél-, és májbetegségek, reuma, női betegségek és vérszegénység ellen. — Moor, szénsavas és acélfürdők! — Évente százezer betegnek nyújt gyógyulást!

SOLINGENI „Patria” és STEYR „Waffenrad” kerékpárok kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók **HAMMER VILMOS** márkorésznél 1146 Arad, Piata Avram Iancu 5—8. Motorgummi minden méretekben raktáron.

A BEOCSINI CEMENTGYÁRI UNIO szilpi legkiválóbb kötőanyagok I-a **PORTLANDCEMENTJE** mindenkor garantált 8 napon belüli szállására kiállítás m. gondoskodó: **BOROS & CZUCKER Arad** Lényegesen olcsóbb az összes hasonló minőségű cementgyártmányoknál! Építőknek nagy érdekezmény! **Telefon: 952. Sürgöny cím: Borosfa.**

I-a felsősziléziai darabos-kokszot mindennemű ipari és központi tüstési célra **prompt szállít**, minden mennyiségben, hivatalos bányában! **Hazai Béla Cluj,** Telefon Interurban: No. 12—75. a sziléziai Ceasar Wilhelm-féle kokszművek romániai képviselőisége. **I-a Máhr-Ostranidarabos ércöntő-kokszot** mindennemű öntési és olvasztási céokra **prompt szállít**, minden mennyiségben, hivatalos bányában! **Hazai Béla Cluj,** Telefon Interurban: No. 12—75. Radolf M. 1926

Építetők figyelmébe! A legegyszerűbb és legmodernebb igényeket is kielégítő legolcsóbb és leggazdaságosabb rendszeren alapuló építkezéseket és átalakításokat vállal: **TRITTHALER FERENC & COMP.** tervezési és vállalati irodája ARAD, Str. Cosbuc 15.